

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πέμπτος

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησία.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

26 Μαρτίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΑΝΔΡΕΟΥ ΖΑΪΜΗ

Ανδρέας Ζαΐμης

Ἡ ἐπομένη ἐπιστολὴ τοῦ μεγάλου πολίτου τῆς Ἑλλάδος Ἀνδρέου Ζαΐμη ἐγράφη πρὸς τὸν κυβερνητὴν Καποδίστριαν.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΖΑΪΜΗ

Ἐξοχώτατε,

Διατρίβων εἰς τὴν πατρίδα μου Κερπνηνὴν καὶ καταγινόμενος εἰς τὰς ἰδιαιτέρας μου ὑποθέσεις ἔλαβον τὴν εἶδησιν, ὅτι ὠπλισμένοι δυνάμεις τῆς ἐξουσίας ἔρχονται ἐναντίον μου. Ἐδυσκολεύθη κατ' ἀρχὰς νὰ τὸ πιστεύσω, διαλογιζόμενος, ὅτι δὲν ἔχει ἀμύριαν αἰτίαν ἡ ἐξουσία νὰ κινήσῃ ὅπλα κατὰ εἰρηνικῶν ἀόπλων πολιτῶν, καὶ ὅτι ἂν ᾔνοι κατ' ἐμοῦ κατήγορός τις δημόσιος ἢ ἰδιώτης θέλει προσκληθῆ ἀπὸ τὰ Δικαστήρια κατὰ Νόμον νὰ ἀπολογηθῇ. Ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ὥρων εἶδον τὴν εἶδησιν πραγματοποιουμένην, ἑκατὸν ἱππεῖς ὑπομίσθιοι τῆς ἐξουσίας ἦλθον μὲ μεγάλην βίαν εἰς τὴν Κερπνηνὴν, καὶ ὁ ἀστυνόμος τῶν Καλαβρύτων ὀδηγῶν αὐτοὺς προπαρεσκευάζε διὰ τῶν πλέον ὀδευκτῶν μέσων τὸν τρόπον τοῦ νὰ μὲ συλλάβῃ.

Τὸ κίνημα τοῦτο, Ἐξοχώτατε, ἀντιβαίνειν εἰς τοὺς καθεστῶτας νόμους, εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ ὅλως ἀσιατικὸν, μὲ ἔβαλεν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀφήσω τὴν πατρίδα, τὴν φαμιλλίαν μου καὶ τὰς ὑποθέσεις μου καὶ νὰ ἀναχωρήσω διὰ νὰ ὑπάγω ὅπου ἡ προσωπικὴ ἀσφάλεια προστατεύεται ἀπὸ τοὺς Νόμους.

Δὲν ἠμπορεῖτε ν' ἀρνηθῆτε, Ἐξοχώτατε, τὸ ὁμολογήσατε, ὅτι ὁ ὑποφαινόμενος φίλος τῆς εὐταξίας δὲν ἔλαβον μέρος εἰς κἀνὲν ἐπιχειρήμα ταραχῶδες, καὶ ὅτι μὲ ὅλην τὴν παρρησίαν καὶ εἰλικρίνειαν ἐξήγησα πάντοτε τὸ φρόνημά μου πρὸς τὴν ἐξοχότητά σας περὶ τοῦ καθεστῶτος συστήματος· δὲν ἐνόμισά ποτε, ὅτι, μὴ λαμβάνων μέρος κατὰ τὴν θέλησίν σας εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐφησυχάζων εἰς τὰ ἴδια, ἤθελον λογίζομαι ἐχθρὸς τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τελευταία διατριβή

μου εἰς Νάυπλιον, καθ' ἣν ἡ ἐξοχότης σας εὐηρεσθήητε νὰ μὲ ἀκροασθῆτε πολλάκις, ὁμολογεῖ τρανότατα, Ἐξοχώτατε, τὴν καθαρότητα τῶν φρονημάτων μου· σὰς εἶπον ὅτε ἐμελλον ν' ἀναχωρήσω· κἀνὲν ἄλλο μέσον δὲν φαίνεται ἱκανὸν νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ταραχὰς καὶ νὰ προλάβῃ τὰς ὀλεθρίας συνεπειὰς αὐτῶν, εἰμὴ ἡ συγκάλεσις τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Δὲν ἐνεκρίνατε τὴν πρότασίν μου καὶ ἐγὼ ἀνεχώρησα. Τὰ πράγματα παρεδιάσθησαν, Ἐξοχώτατε, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἐφυλάχθη ἐνωμένον εἰς τὰς τρομερὰς περιστάσεις τοῦ πολέμου, κατὰ δυστυχίαν ἐσπρώχθη εἰς τὴν διαίρεσιν, ὅτε ἀπηλλαγμένον τῶν κινδύνων ἐλπίζει τὴν σταθερὰν ἀποκατάστασίν του.

Οἱ κάτοικοι τῶν ἐπαρχιῶν ἠσθάνθησαν τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως καὶ εἰς τίποτε ἄλλο πλέον δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἐλπίζωσι, καὶ δι' ἀναφορῶν τῶν τὴν ἐξήτησαν. Εἰς τοιαύτην περίστασιν πῶς ἠδυνάμην νὰ μείνω ἀνάληγτος; σύμφωνα μὲ τοὺς λοιποὺς συμπολίτας μου ἀνεφέρθη καὶ ἐγώ. Ἄν τοῦτο ᾔνοι τὸ παῖσμά μου, καθὼς τὰ δοθέντα τὸ ἀποδεικνύουν, δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ εἰπῶ, ὅτι ἀδικεῖτε τὸν ἑαυτὸν σας, Ἐξοχώτατε· ὁ ἴδιος εὐρέθητε εἰς τὴν χρεῖαν νὰ προκαλέσητε αὐτὴν τὴν συνέλευσιν. Ἄν κακοὶ σύμβουλοι· σὰς παρέστησαν ὡς ὠφελίμους εἰς τὴν στιγμὴν τοὺς ἐξοστρακισμοὺς καὶ τὰς φυλακίσεις διὰ νὰ κερδίσωσιν εἰς τὰς ἐκλογὰς, στρεβλοὶ καὶ ἄκαρποι εἶναι οἱ λογισμοὶ τῶν ἡ βία δύναται μὲν νὰ καταθλίψῃ τὴν θέλησιν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ νὰ τὴν σβύσῃ δὲν δύναται. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, Ἐξοχώτατε, ὅτι αἱ Κυβερνήσεις, ὅσαι διέπραψαν, ἐθεμελιώθησαν εἰς τὴν ἀκλόνητον βάσιν τῆς εὐνοίας τῶν λαῶν καὶ ὅχι εἰς τὴν βίαν.

Συγχωρήσατέ με τὴν τόλμην, Ἐξοχώτατε· ἀνέλπιστα καὶ λυπηρὰ αἰτία μὲ ἀναγκάζουν νὰ ἐξηγηθῶ μὲ αὐτὴν τὴν γλῶσσαν. Συντέλεσα καὶ ἐγὼ κατὰ τὰς μικρὰς μου δυνάμεις εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα τοῦ ἔθνους· ἐθυσίασα πολλὰ καὶ ἐκινδύνευσα πολλάκις τὴν ἰδίαν μου ζωὴν, ὅχι δι' ἀμοιβάς, ἀλλὰ διὰ νὰ ἰδῶ τὴν πατρίδα εὐνομουμένην καὶ νὰ δύναμαι νὰ ζῶ ἡσυχῶς εἰς τοὺς κόλπους τῆς φαμιλλίας μου. Ἀλλοτε καὶ ἐτιμήθην μὲ τὰ μεγαλότερα

ἀξιώματα· δὲν ἠθέλησα νὰ ἐμπορευθῶ τὸν πόλεμον καὶ ἔχασα τὸ ἰδικόν μου· ὥστε κατήντησα εἰς ἐλλείψεις· ἐθεώρησα μὲ ἀδιαφορίαν τὴν μεταβολὴν τῆς τύχης ὡς πρὸς τὸν πλοῦτον, καὶ ἀνεπαύθην εἰς τὰ ἐρείπια τῆς μικρᾶς μου κτηματικῆς καταστάσεως. Γνωρίζετε ὑμεῖς, Ἐξοχώτατε, πόσους πειρασμοὺς ἔλαβον κατὰ σειρὰν εἰς διάστημα δύο χρόνων· τοὺς κατεφρόνησα· ἐγκολπωθεὶς τὴν πολυπόθητον ἡσυχίαν, ὑπῆκουσα πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τίποτε δὲν ἐκέρδισα ἀπὸ τὴν ἡσυχον διαγωγὴν μου· ἠθέλησατε, Ἐξοχώτατε, νὰ μὲ ἀνταμείψετε μὲ καταδρομὰς, διὰ νὰ μὴ εἰπῶ τι περισσότερον· μὲ ἐχωρίσατε ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους μου· ἀπεδυστυχίσατε τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν μου μετεβάλατε εἰς ἔξοδα μεγάλᾳ. Ἡ ἀδικία αὕτη καὶ παράνομος καταδρομὴ μὲ ὑπαγορεύει νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐναντίον οὐτινος ἀνέκει δημοσίως καὶ διὰ πληρυστάτου τρόπου τὴν δικαιοσύνην τῶν Νόμων, τοὺς ὁποίους ὠρκίσθητε νὰ φυλάττετε, καὶ παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε, Ἐξοχώτατε, νὰ σταίλητε ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς μου πρὸς διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων μου, καὶ ὑποσημειῶμαι μὲ σέβας.

Ἐν Κερπηνῇ, τῇ 18 Αὐγούστου 1831. Ὁ ταπεινός

δοῦλός σας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΑΪΜΗΣ.

Η ΚΥΡΙΑΚΗ EN BIENNI.

[Ἐκ τοῦ νεωτάτου συγγράμματος τοῦ Victor Tissot: Vienne et la vie viennoise.]

Ἄν οὐδὲν κατηφέστερον τῆς Κυριακῆς ἐν Λονδίῳ, οὐδὲν αὐτῆς φαιδρότερον ἐν Βιέννῃ. Τὰ ἐργαστήρια καὶ καταστήματα εἰσὶ πανταχοῦ κεκλεισμένα, ἡ ἐργασία σταματᾷ, ἡ πόλις ἐνδύεται ἑορτάσιμα, καὶ οἱ ἄνθρωποι φοροῦσι τὰ κυριακά των φορέματα. Αἱ ὑπηρετρίαι τῶν ξενοδοχείων φοροῦσι κομπούς καὶ λευκοὺς σκούφους μὲ ροδόχρους ταινίας, αἱ καπνοπωλῆτραι ἐπιδεικνύουσι τὴν μοναδικὴν των μεταξωτὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναστηλοῦσιν ἐπὶ τοῦ στήθους των, δεδεμένην εἰς καρφίδα, τὴν φωτογραφίαν τοῦ ἀνδρὸς ἢ μνηστῆρός των. Εἶτα δὲ, μετὰ μεσημβρίαν, ἡ πόλις ἄπασα κλείει τὰς οἰκίας, καὶ τρέχει εἰς ἀναζήτησιν τῶν διασκεδάσεων τῆς ἡμέρας, ἢ ἐν εὐλογούσιν οἱ ξενοδόχοι καὶ ἐστιάτορες. Οὐδὲν ἄλλο τις ἀκούει ἀπὸ πρῶτας μέχρι ἐσπέρας, ἢ μίγμα ὕλικῶν θορύβων καὶ πνευματικῆς ἁρμονίας, κωδωνοκρουσίαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ σύγκρουσιν ποτηρίων, συναυλίαν περιφορητῶν ὀργάνων καὶ πινακίων, ἐδάφια ψαλμῶν καὶ στροφᾶς ἁσμάτων. Αἰσθάνεται τις εὐθὺς, ὅτι ἡ πόλις αὕτη κεῖται εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ἰταλίας καὶ Ἀνατολῆς, καὶ ὅτι αἱ θωπεύουσαι αὐτὴν ἐκείθεν πνοαὶ τὴν καθιστῶσιν ἑξάλλον ἐξ ἔρωτος, μουσικῆς καὶ χοροῦ. Τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς

θεωρεῖ ὡς θέατρον, πορεύεται δὲ εἰς τὴν λειτουργίαν ὡς εἰς προεὶνὴν τινὰ θεατρικὴν παράστασιν, ἥς τὸ πρόγραμμα δημοσιεύουσι πάντοτε λεπτομερῶς ἀπ' ἐσπέρας αἱ ἐφημερίδες.

Ποσάμις τὸ σάββατον ἤκουσα τὸν ἐξῆς διάλογον ἐν τοῖς καφενεύσις:

— Ποῦ θ' ἀκούσης αὐρίον τὴν λειτουργίαν;

— Δὲν ἤξεύρω ἀκόμη. Παιδί! τὸν Τύπον!

Ὁ ὑπηρετὴς τοῦ καφενεύσιος ἔφερε τὴν ζητούμενην ἐφημερίδα, καὶ ὁ βιενναῖος, ἐπιθεωρήσας τὰ περὶ θεάτρων καὶ συναυλιῶν, ἀνέκραξε:

— Ἡ βαρὼν B. . . ψάλλει εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Αὐγουστίνων· θὰ ὑπάγω νὰ τὴν ἀκούσω.

Ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῆς αὐλῆς, ἐν τῷ ναῷ τῶν Αὐγουστίνων καὶ τῶν Μινοριτῶν ἐκτελοῦνται τὰ μεγάλα συνθέματα τῆς κλασικῆς μουσικῆς, τὰ ἀριστουργήματα τῶν διασήμων μουσικοδιδασκάλων. Διὰ τοῦτο ἕκαστος βιενναῖος ἔχει τὴν ἐκκλησίαν του, ὡς ἔχει τὸ θέατρόν του, καὶ πᾶσα ἐκκλησία ἔχει τὸ κοινόν της, τὴν ἰδιαιτέραν της φυσιογνωμίαν καὶ τὰς μουσικὰς παραδόσεις της. Εἰς τῶν Αὐγουστίνων τὴν ἐκκλησίαν ἀπαντᾷ τις τὴν εὐλάβειαν μὲ λευκὰ χειρόκτια καὶ μεταξωτὴν ἐσθῆτα, τοὺς θαμιστὰς τοῦ Μελοδράματος, τοὺς ἀληθεῖς ἐραστὰς τῆς μουσικῆς, οἵτινες ἔρχονται ν' ἀκούσωσι ψάλλουσιν τὴν βαρὼν B. . . ἢ τὴν δεσποινίδα B. . ., ἐκ τῶν ἡθοποιῶν τοῦ Μελοδράματος, συνοδευόμεναι δι' ὀξυάλου ὑπὸ τοῦ Κυρίου Δ. . . Ἐν ἡμέρᾳ μεγάλης ἑορτῆς ἀποτελοῦσιν ἐνίοτε τοὺς χοροὺς κυρίαι τῆς ἀριστοκρατίας. Ἀμα δὲ ὡς ἀρχίσῃ ἡ μονωδία, στρέφουσι πάντες ἀδιαφόρως τὰ νῶτα πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα ἀκούσωσι τὴν θεὰν, ὑψηλὰ μὲν καθημένην ἀλλὰ φροντίζουσιν πάντοτε νὰ φαίνωνται οἱ ὠραῖοί της ὀφθαλμοί. Ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις τότε, ὅτι εὐρίσκεται ἐντὸς ναοῦ. Τὰ bravo! ἀναμειγνύονται πολλάκις πρὸς τὰ sehr gut (ὠραϊότατα!) Ἄλλοι τῶν ἀκροατῶν κτυποῦσι τὸν χρόνον διὰ τοῦ ποδὸς, ἄλλοι συνοδεύουσι ἡμιφῶνως τὴν αἰοδόν. Πλησίον σου κυρίαι τις ἐκφωνεῖ αἴφνης, περιπαθῶς σβεννύουσα τὸ βλέμμα: θαυμάσια!, λέιπουσι δὲ μόνον οἱ καπνίζοντες τὸ σιγάρον των, ἵνα συμπληρωθῇ ἡ εἰκὼν. Ἀφοῦ ἡ δεσποινὶς B. . . ἐκβάλῃ τοὺς τελευταίους της λαρυγγισμοὺς, καὶ ὁ K. Δ. . . στενάξῃ τὸν ἔσχατον αὐτοῦ στεναγμὸν διὰ τοῦ ὀξυάλου του, ὅλον ἐκεῖνο τὸ χωρὶς προλήψεων ἀκροατήριον ἐξέρχεται σύρον τοὺς πόδας, καὶ ὁ ἱερεὺς μένει μόνος ἐν τῷ ἱερῷ.

Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Σκώτων τὸ κοινὸν μετεβάλλεται ἀλληλοδιαδόχως. Ἀπὸ τῆς ἑκτῆς μέχρι τῆς ἐνάτης ὥρας γονυπετοῦσιν ἐν αὐτῇ παρὰ τοὺς καλὰ τοὺς τῶν αἱ φαιδραὶ καὶ ροδόχοινοι λαχανοπώλιδες. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐνάτης μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ὁ θρόνος τῆς μετᾶξης ἀγ-

γέλλει ἐρχομένην τὴν νωχελῆ καὶ εὐλαβῆ ἀριστοκρατίαν. Ἐν τῇ κομφῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγίας Ἀννης, ἥτις εἶνε ὁ ἐθνικὸς ναὸς τῶν αὐστριακῶν σλάβων, τὸ κοινὸν εἶν' εὐκίνητον καὶ ποικίλον. Ἡ ἐκκλησία τῶν Μινοριτῶν, ὅπου φοιτῶσιν οἱ Ἰταλοὶ, πληθεῖ συνήθως κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος, πολλάκις δὲ κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτῶν οἱ μουσικόφιλοι ἐνορεῖται τῆς τελοῦσιν ἀληθεῖς θριάμβους εἰς τὰς αἰδοῦς. Ἐνθυμούμαι ὅτι κυριακὴν τινὰ, πρὸ δέκα ἐτῶν, ὅτε ἐσπουδάζον ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης, εἶδον τὸ πλῆθος παρατασσόμενον ἐνθεν καὶ ἐνθεν καὶ ὑποκλίνον ἐνώπιον τῆς δεσποινίδος Μούρσας, ἥτις εἶχε ψάλλει θαυμασίως μονωδίαν τινὰ, καὶ παρήρχετο ἐν μέσῳ τῶν θαυμαστῶν της μὲ λυτοὺς ξανθοὺς πλοκάμους, ὠραία καὶ κάτω νεύουσα ὡς ἡ Μαργαρίτα.

Ἡ ἐκκλησία τῶν Ἰησοῦϊτῶν ἔχει ἐπίσης τὸ κοινόν της, κομφὸν, ἀριστοκρατικὸν καὶ ἐκλεκτόν. Πρὸ τοῦ ναοῦ τούτου ἴστανται τὰ λαμπρότερα τῶν ὀχημάτων. Ὅτε εἰσῆλθον εἰς αὐτὸν, ἡ λειτουργία εἶχεν ἀρχίσαι· τὸ δὲ ὄργανον ἀνέπτυσσε τὰ ἡχηρά του κύματα ὑπὸ τὰς ἀψίδας τῶν θόλων καὶ τῶν κιόνων. Τὸ ἀκροατήριον ἔμενε κεκυρδὸς, ὡς ὑπὸ τυφῶνα θείας καταγίδος, καὶ ἐν τῷ βάθει, ἐν μέσῳ τῆς ἀγίας τραπέζης, ἀπαστραπτούσης καὶ καταποφύρου ἐκ τοῦ φωτὸς τῶν λαμπάδων, προσεμεδίᾳ οὕτως εἰπεῖν ἡ θεομήτωρ, ὑπὸ τὴν μακρὰν της δολοσηρικὴν ἐσθῆτα καὶ τὰ μαργαρώδη της περιδέρα, ὡς λευκὸν ῥόδον ἐν μέσῳ μεγάλης ἀνθοδέσμης. Μετὰ πολὺν κόπον κατάρθωσα τέλος νὰ εὐρὼ μικρὰν τινὰ θέσιν ἐν τινι τῶν πλαγίων παρεκκλησίῳ. Πρὸ ἐμοῦ νέαι τις ἐγονυπέτει, εἰς βαθεῖαν βεθυθισμένη μελέτην, παρ' αὐτῇ δὲ ἴστατο γέρον της. Ἡ νέα ἐκάθισε μετὰ μικρὸν καὶ ἤρξατο ἀνελίσσουσα τὸ λειτουργικόν της, βιβλίον ὠραϊότατον, μὲ κλειθρὰ γλυπτὰ καὶ τὸ μονόγραμμα της ἐντετυπωμένον ἐπὶ τοῦ ἔξω φύλλου, πλῆρες δὲ λαμπρῶν εἰκόνων ἀγίων, μὲ κυκλᾶς ἐσθῆτας, πορφυροῦς μανδύας καὶ χρυσῆν αἴγλην περὶ τὴν κεφαλὴν. Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐσταμάτησεν εἰς σελίδα τινὰ κιτρινωμένην ἐκ τῆς τριβῆς τῶν δακτύλων, καὶ κατάρθωσα χωρὶς τινος ἀδιακρισίας νὰ ἀναγνώσω ἀνωθεν τοῦ ὤμου της τὴν προσευχὴν ἐκείνην τῆς ἀγίας Θερεσίας, φλογερὰν ὡς θερινὸς οὐρανὸς καὶ μεθυστικὴν ὡς ἀνατολικὸν ἄρωμα.

Δὲν εἶχα ἔτι κατορθώσει νὰ ἴδω τὴν κατατομὴν ἐκείνης, ἥτις προσήχετο μετὰ τοσαύτης κατανύξεως. Ἐβλεπον μόνον τὰ ὠτά της, λεπτοφυῆ ὡς ὕστρακα, καὶ τὸν ὠραῖόν της ῥόδιον τράχηλον, ὅπου ἐλαφροὶ τινες ἐπὶ ἡθύνον ἱούλοι ξανθοί. Ἡ κόμη της, ἀνοικτοῦ ξανθοῦ χρώματος καὶ μεταξίνη, εἶχε τι τῆς ἀργυρᾶς μαρμαρυγῆς τῶν σεληναίων ἀκτίνων, τὴν δὲ κεφαλὴν

της ἐκάλυπτε μικρὸς τις γοητευτικὸς στρογγύλος πέτασος, διὰ λευκοῦ κοσμοῦμενος πτεροῦ. Μετ' ὀλίγον ἤλθεν ὁ δίσκος. Ἐκλινεν ἐκείνη τότε, ἵνα ἐξαγάγῃ τοῦ θυλακίου της μικρὸν τι χρηματοφυλάκιον ἐξ ἐρυθροῦ μαροκινίου δέρματος, φέρον ἐντετυπωμένον τὸ μονόγραμμα της, ἔστρεψε δὲ κατὰ τὸ ἡμισυ τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδον τότε τὴν ἀγγελικὴν της μορφήν, τὸ παιδικόν της πρόσωπον, τὸ λεπτότερον χιόνος μέτωπόν της, καὶ τοὺς κυανοὺς, ἠρέμους καὶ διαφανεῖς της ὀφθαλμούς. Ὅθ' τὴν ἐξελάμβανέ τις γοθυκὴν τινὰ παναγίαν τοῦ Χόλβαϊν, ἀποσπασθεῖσαν τῆς σφάνης της, ἡ μακρὸν καὶ εὐκαμπτον κρῖνον ὡς τὰ φύόμενα ἐπὶ τῶν ἐρήμων κοιλάδων. Κόρη ἄρ' ἔστ' ἡ σύζυγος τοῦ γέροντος ἐκείνου; Ἡ ἀπορία αὕτη περιέσπασέ πως τὴν προσοχὴν μου. Ποῖαν ὅμως ποίησιν περιέχει ἡ λατρεία αὕτη, ἡ ἀναβιβάζουσα τοσοῦτον τρυφερὰς προσευχὰς εἰς χεῖλη εἰσοσσετῇ, ἡ θαμβόουσα διὰ φωτὸς τὰ ὄμματα, μεθύσκουσα τὴν ψυχὴν διὰ λιθανωτοῦ, καὶ λιχνίζουσα τὴν καρδίαν διὰ τῆς ἱερᾶς ἡδυπαθείας τῆς μουσικῆς! Δὲν ἔχω δικαίον γράφω ὅτι ἡ Βιέννη ὁμοιάζει πόλιν ἰταλικὴν; Τοῦτο τῆς συγχωρεῖ πολλά.

Εἶνε ἡ ἐνδεκάτη ὥρα. Ἀγῶμεν εἰς τὸ παρεκλήσιον τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων. Τόσον ὠραία εἶνε ἡ ἐν αὐτῷ ἐκτελουμένη μουσικὴ, ὥστε ἡ εἰσοδὸς του διαφιλονεικεῖται ὡς εἰσοδος θεάτρου. Τὰ θεωρεῖα κατέχουσιν αἱ κυρίαι τῆς αὐλῆς ἐν ἀπλουστάτῃ ἐνδυμασίᾳ, φρουροὶ δὲ κυνεφόροι, τεταγμένοι πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου, συνέχουσι τὸ πλῆθος. Ἡ ἐκκλησία εἶνε γηραιὰ καὶ πλήρης ἡμισκιᾶς τινος μυστηριώδους· τὰ ὑελάματα τῶν παραθύρων της ἔχουσι τὴν ἥρεμον ἀνταύγειαν τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ· τὸ πλῆθος ἐμφαίνει μείζονά τινὰ κατάνυξιν, ἡ δὲ ὀρχήστρα ἐκτελεῖ πολλάκις ἔργα πρωτότυπα, καθότι ἕκαστος τῶν μουσικῶν της ὑποχρεοῦται νὰ συνθέσῃ κατ' ἑτοὺς λειτουργίαν τινὰ ἢ ἱερὸν μελοῦργημα.

Ἀλλ' ἵνα ἴδῃ τις τὴν ἀληθινὴν εὐλάβειαν, πρέπει νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς σκιερούς θόλους τῆς μητροπόλεως τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ὅπου τὰ ῥάκη ἐγγίζουσι τὸ ἐπίσκοπον καὶ ὁ πτωχὸς γονυπετεῖ παρὰ τῷ πλοσίῳ. Ὁ Ἅγιος Στέφανος εἶνε ἡ ἐκκλησία τοῦ λαοῦ, ὁ δὲ λαὸς φαίνεται ἔχων πλείονα τοῦ Θεοῦ ἢ τῆς μουσικῆς ἀνάγκην. Εὐθὺς κατὰ τὴν εἰσοδὸν, ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας τῶν Ἱπηρετῶν γονυπετεῖ πυκνὸν πλῆθος γυναικῶν. Ἡθελεῖ τις τὰς ὑπολάβει ἀκινήτους ἐκ τῆς ἐκστάσεως, βλέπων τὰς ἐσταυρωμένας των χεῖρας, τοὺς ἀπλανεῖς των ὀφθαλμούς καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τὰς κεκυρμίας. Ἡ ἐν τινι τῶν κιόνων τοῦ νάρθηκος κεκολλημένη μελανὴ Παναγία ἔχει ἐπίσης τοὺς πιστοὺς της λάτρες, τείνοντας τοὺς βραχίονας

καὶ κεκυφέντος τὸ μέτωπον. Πόσαι πρὸ τῆς σεπτῆς εἰκόνης γονυκλισίαι, πόσοι περιπαθεῖς ἀσπασμοὶ τῶν χειλέων, τοῦ τραχήλου, τῆς καρδίας τῆς, καὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ καλύπτοντος τὰς πλάκας σανιδώματος! Κυρίαί τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως ἔρχονται πολλάκις καὶ διανέμουν ἐλὲν εἰς τὰς οὕτω δεομένας πτωχάς.

Ἀνεζήτησα τὴν Παλαιοκαθολικὴν ἐκκλησίαν. Πλάνη δέ τις μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Σωτῆρος, ὅπου θαυμάσιος τις πωγωνίας μοναχὸς συνωμίλει μετὰ μικρᾶς κορασίδος, ἥτις ἐνεχείρισεν αὐτῷ κανίστριόν τι—τὸ τίμημα θεοδωτικῆς λειτουργίας τινός—καὶ ἀνεχώρησεν. Εἰς τῶν διαβατῶν μοι εἶπεν: «Οἱ παλαιοκαθολικοὶ δὲν ἔχουσιν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ παρεκκλήσιον, τὸ ὁποῖον μάλιστα τοὺς εἶνε καὶ πολὺ εὐρύχωρον. Ἐπιστρέψατε πρὸς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, καὶ εἰσέλθετε εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Δημαρχείου» εἶνε πρὸς τὰ ἀριστερά.» Ὁ ἱερεὺς ἦτο ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος. Μακρὸς μέλας πώγων κατῆρχετο ἐπὶ τοῦ στήθους του, τὰ κηρία ἦσαν ἀνημμένα, ἡ λυχνία ἔκαιε, τὸ θυμιαστήριον ἀνέδιδε τοὺς εὐώδεις τοῦ αἵματος ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ διακόνου, ὡς ἐν ἱερῷ τινι θυσιαστηρίῳ. Ἡ ἀγία τράπεζα ἀπῆστραπτεν ἐπίσης ἐκ χρυσοῦ καὶ φωτός, ἀνθέων καὶ κηροπηγίων, ὡς ἐν πάσῃ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἡ αὐτὴ γλυκεῖα καὶ χλιαρὰ πνοὴ ὑπῆρχε πανταχοῦ διακεχυμένη. Ὁ Κ. Κράουζε ἔψαλεν ὕμνον εἰς τὴν Παναγίαν, εἶτα δὲ ὁ Κ. Γρὺν καὶ ἡ Κ. Βοζάλο ἤρξαντο θυωδίας τινος. Ψιθυροὶ ἐπιδοκιμασίας διέδραμε πάντων τὰ χεῖλη, ὡς ἀνέμου πνοὴ ἐντὸς φυλλώματος. Ἐγγύς μου δὲ ἤκουσα τὸν ἐξῆς διάλογον:—Ὡραία φωνή!—Θαυμασία!

Ὁ Κ. Γρὺν εἶνε ἄξιος λόγου θαύματος, ἡ δὲ Κ. Βοζάλο ἔχει συγκινητικωτάτην φωνὴν ἀνθυψιφώνου.

Εἶτα τὸ ἀκροατήριον ἔλαβε τὰ τεύχη τῆς μουσικῆς καὶ ἤρξατο ψάλλον, μετὰ τοῦτο δὲ πάντες ἐξήλθον, ἀποτιθέμενοι ὀλίγα κρόττες ἐπὶ τοῦ δίσκου, ὃν ἔτεινεν ἐπὶ τῆς θύρας ὁ ἐκκλησιαρχὴς.

Τὸ ἐκκλησιαστικὸν αὐτὸ κοινὸν ἀνευρίσκεται ἐλόκληρον μετὰ μεσημβρίαν ἐν ταῖς κοσμικαῖς συναυλίαις τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου, τῆς Αἰθούσης τῶν Ἀνθέων, τοῦ Κήπου τοῦ Λαοῦ. Ἄλλοτε παίζει ὁ Ἐδουάρδος Στράους, ἄλλοτε αἱ στρατιωτικαὶ μουσικαί. Οἱ μουσικοὶ τῶν συνταγμάτων εἰσὶν ἄριστοι. Πολλὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τὴν σημαίαν των κεκοσμημένην διὰ παρασῆμων καὶ ἀριστείων, ἅτινα ἔλαβον εἰς μουσικοὺς διαγωνισμούς.

Τὸ ὄνομα τῆς Βιέννης ὑπῆρξε πάντοτε ἐν Γερμανίᾳ συνώνυμον πρὸς τὴν μουσικὴν. Ἡ περιβάλλουσα τὴν πόλιν ταύτην ἀτμοσφαῖρα εἶνε

τουσοῦτον ἡχηρὰ καὶ μελωδική, ὥστε ἂν οἱ καίτοι τοῦ Ἀρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀκούωσι τὴν ἀρμονίαν τῶν ἄλλων οὐρανίων σωμάτων, θὰ ἐννοοῦσι θεοδωτικῶς κάλλιστα, ἐξ ἰδιαίτερων τινῶν ἀναπάσεων, ποῦ κεῖται ἡ Βιέννα, παγκόσμιος πρωτεύουσα τῆς μουσικῆς.

Εἶνε ἡ μόνη ἐθνικὴ τῆς τέχνης. Μὴ ζητήσετε τῆς Αὐστρίας μεγάλους στρατιωτικοὺς, μεγάλους πολιτικοὺς ἢ μεγάλους ῥήτορας; Ζητήσατέ της μουσικούς. Οἱ μουσικοὶ ἀρκοῦσιν εἰς τὸν νοχελὴ καὶ ἀμέριμνον ἐκείνον λαόν, τὸν ἀμέτοχον μίσους καὶ φθόνου. Ἡ μουσικὴ εἶνε ἀληθὴς ἡ προσήκουσα τέχνη εἰς ὁκνηρὰ καὶ ῥεμβώδη πνεύματα. Δὲν χρειάζεται τις κόπον ἵνα ἐννοήσῃ κλείει μόνον τὰ ὄμματα καὶ ἀκούει.

Ἡ μουσικὴ τῆς Βιέννης ἱστορία περιλαμβάνει τέσσαρας ἐποχάς: τὴν τοῦ Ἀὐδὸν καὶ Μότσαρτ, τὴν τοῦ Βετχόβεν καὶ Σούβερτ, τὴν ἐποχὴν τοῦ Λίττς καὶ τοῦ Τάλβεργ, καὶ τὴν σύγχρονον (1843-1869) ἥτις ἐκλήθη «Μουσικὴ ἀναγέννησις».

Πρὸ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος ἤδη ἐξετελοῦντο μουσικαὶ συναυλίαι ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Βιέννης. Ἡ μουσικὴ ὑπῆρξε τὸ κατ' ἀρχὰς τέχνη ὅλων ἀριστοκρατικῆ, αἱ δὲ τῶν εὐγενῶν οἰκογένειαι εἶχον ἐκάστη τὴν ἰδιαίτεράν αὐτῆς ὀρχήστραν, ἥτις ἔμελλε κατὰ τὸ γένος, καὶ τὴν ἐσπέραν ἐνῶ ἔπαιζον χαρτίαν ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν. Ὁ Ἀὐδὸν συνέθεσε τὰ πλεῖστα τῶν ὀργανικῶν αὐτοῦ μελωδημάτων διὰ τὴν ὀρχήστραν τοῦ πρίγκηπος Ἑστερχάζην, καὶ ἔγραψε τὴν πρώτην του συμφωνίαν διὰ τὸν κόμητα Μορζίν. Τὸ ἔτος 1705 ἡ ὀρχήστρα τῆς αὐλῆς εἶχεν ἑκατὸν πέντε μουσικούς, τὸ δὲ 1723 ἑκατὸν πενήντα τέσσαρας. Ἡ Μαρία Θηρεσία ἡγάπα περιπαθῶς τὴν μουσικὴν, καὶ εἰς τὴν θυγατέρα της ἔδωκε τὸν Γλοῦκ διδάσκαλον τοῦ κλειδοκυμβάλου. Ἡ Μαρία Ἀντωνιέττα ἐξετέλεσεν ἐν Παρισίῳ, τὴν 15 Ἀπριλίου 1774, τὴν Ἰφιγένειαν τοῦ παλαίου της διδασκάλου. Ἐνα μῆνα πρὸ τούτου, λησμονηθεὶς ποτε ὁ Γλοῦκ ὑπὸ τὰς σκιάδας τῶν Βερσαλλίων καὶ ἀναπολῶν ἐν ἀλλοφροσύνῃ τὸ μουσικὸν του ἔργον, συνελήφθη αἴφνης ὑπὸ νυκτερινῆς περιπόλου καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν σταθμόν.

—Τί ἔκαμες εἰς τὸ ἀπόκεντρον ἐκεῖνο μέρος, ἠρώτησεν ὁ λοχίας.

—Ἐπεριπάτων.

—Αὐτὴν τὴν ὥραν δὲν περιπατοῦν. Αἱ θύραι τοῦ κήπου εἶνε κλεισμέναι, καὶ σεῖς εἰσθε μάλιστα εἰς τὸν ἰδιαίτερον κήπον.

—Πηγαίνετε με εἰς τὴν βασιλίσσαν, καὶ ὅλα θὰ ἐξηγηθῶν.

—Εἰς τὴν βασιλίσσαν! Κύτταξε πῶς τὸ λέγει! Εἶνε τρελλός.

Ὁ Γλοῦκ ἤρξατο τότε νὰ καλῇ μεγαλοφώνως βοήθειαν, ἡ δὲ Μαρία Ἀντωνιέττα, ἥτις ἔτυχε

διαβαίνουσα πλησίον, προσέδραμεν εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ἣν ἐνόμισεν ὅτι ἀνεγνώριζε.

—Πτωχέ μου Γλοῦκ! ἀνεφώνησε, βλέπουσα αὐτὸν παλαιόντα κατὰ τῶν Ἑλβετῶν.

Εἶτα δὲ προσέθηκεν ἐπιτακτικῶς:

—Ὁδηγήσατε αὐτὸν τὸν κύριον εἰς τὰ δώματά μου.

Ὅτε ὁ Γλοῦκ ἔμεινε μόνος μετ' αὐτῆς, ἔλαβεν ἡ βασιλίσσα τὰς χεῖράς του καὶ τῷ εἶπεν:

—Ἀγαπητέ μου Γλοῦκ διατί δὲν ἔρχεσαι πλέον νὰ με βλέπης;

Ὁ μουσικὸς διηγήθη αὐτῇ τοὺς κατὰ τῶν ἐχθρῶν του ἀγῶνάς του, τὰς ἀποθάρρυνσεις του καὶ τὰς ἠθικὰς του δδύναις.

Φίλτατέ μου διδάσκαλε, ὑπέλαβεν ἡ Μαρία Ἀντωνιέττα, πῶς χαίρω ὅτι σ' ἐπαναβλέπω! Ἐγὼ θὰ τελειώσω τὰ θάσανά σου. Αὐριον θὰ διαταχθῇ ὁ διευθυντὴς τοῦ Μελοδράματος νὰ δεγθῇ τὴν Ἰφιγένειαν.

Ἡ πρώτη αὐτῆς παράστασις ἐγένετο μετὰ ἑνα μῆνα, καὶ ἡ ὥραία ἐκείνη μουσικὴ ἐξήγειρε γενικὸν ἐνθουσιασμόν. Ἡ Μαρία Ἀντωνιέττα, ἐξαλλος ἐπὶ τῷ θριάμβῳ τοῦ καλοῦ της διδασκάλου, ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ θεωρεῖόν της, ἵνα τῷ προσφέρῃ στέφανον δάφνης; ἀλλ' ὁ Γλοῦκ, καταβεβλημένος ὑπὸ τοσούτων συγκινήσεων, ἤλθε κλονούμενος ἐνώπιον τῆς βασιλίσσης, καὶ βλέπων τὸ ἐκ λυχνιῶν περιδέραιον, ὅπερ ἔφερε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην περὶ τὸν τράχηλόν της, ἤρξατο ἀναφωνῶν ἐκτὸς ἑαυτοῦ:

—Σώσατε τὴν βασιλίσσαν! Αἶμα! Αἶμα!

Κατέπεσεν ἀνίσθητος ἐπὶ τινος κλιντήρος, ἡ δὲ Μαρία Ἀντωνιέττα ἀπέσπασε τοῦ τραχήλου της τὸ περιδέραιον, ὅπερ ὁ διδάσκαλός της ἐξέλαβεν ἀντὶ αἵματος, ὥστε ἐμαντεύετο τὸ μέλλον.

Πολλοὶ αὐτοκράτορες ὑπῆρξαν μουσικοὶ συνθέται. Ὁ Γ' Φερδινάνδος ἔγραψεν Ἑπιμήδειον ὕμνον, διατηρούμενον ἐπὶ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βιέννης. Ὁ δὲ Λεοπόλδος ὁ Α' καὶ Κάρολος ὁ ΣΤ' κατέλιπον ἐπίσης μελοδραματικὰ συνθέματα.

Ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Βιέννης ἠκούσθη τὸ πρῶτον ὁ Μότσαρτ. Ἐν τῇ πόλει δὲ ταύτῃ ἀπέθανεν, ὡς διευθυντὴς ὀρχήστρας, τὴν 5 Δεκεμβρίου 1791, ἐνῶ εἰργάζετο πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ περιήμου αὐτοῦ Requiem, ὅπερ ἐξετελέσθη κατὰ τὴν κηδείαν του. Ὅτε ὁ πατήρ του ἔφερεν αὐτὸν εἰς Βιένναν ἐκ τοῦ Σαλτζβούργου, ἦν ἑπταετὴς μόλις. Κατέλυσεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Λευκοῦ Βοδς, ὅπου αὐλικὸν ὄχημα ἤλθεν ἀναζητοῦν τὸν μικρὸν μουσικόν. Ἡ Μαρία Θηρεσία καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνέμενον αὐτὸν, καθήμενοι πλησίον ἀλλήλων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνακλίντρου. Ὁ Μότσαρτ ἔδραμε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν αὐτοκράτειραν, ἀνεβρίχθη ἐπὶ τὰ γόνατά της καὶ προσελκύων τὴν κεφαλὴν της κατεφίλησεν αὐτήν, ἀναφωνῶν:

—Αὐτοκράτειρά μου, εἶσαι ἡ ὠραιότερά γυνὴ τὴν ὁποίαν εἶδα ποτὲ μου.

Ἡ Μαρία Θηρεσία ἐθώπευσε γελῶσα τὸ παιδίον, ὅπερ ἐν τῇ ἀθωότητι καὶ τῇ ἀφελείᾳ του, ἀπέτεινεν εἰς αὐτὴν τοσοῦτον κολακευτικὸν φιλοφρόνημα.

—Λοιπὸν ἀγαπητέ μου Βόλφγαγγ, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, νὰ μᾶς παίξῃς κᾶτι τι εὐμορφον εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον; ἡ αὐτοκράτειρα θὰ σοῦ στρέφῃ τὰ φύλλα.

—Εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ Μότσαρτ, ἀλλ' ἡ αὐτοκράτειρα δὲν θὰ ἔχῃ πολλὴν ἐπιτηδεύτητα. Νὰ φωνάξωμεν τὸν Βάγενσαϊλ, ὁ ὁποῖος ἡξυρεῖ καλλίτερα.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐμήνυσεν τὸν ἀρχιμουσικόν του Βάγενσαϊλ, καὶ ὁ Μότσαρτ, καθίσας παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον, ἔπαιξε μίαν τῶν μικρῶν ἐκείνων συνθέσεων του, ἃς ἐξετέλει τοσοῦτον ὥραϊα.

Ἡ Μαρία Θηρεσία, αἱ παροῦσαι ἀρχιδούκισσαι καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἀπένευμαν αὐτῷ θερμότητος ἐπαίνους.

—Βόλφγαγγ, τῷ εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, χρειάζεται βέβαια πολλὴ τέχνη διὰ νὰ παίξῃ κανεὶς κλειδοκύμβαλον μὲ ὅλα του τὰ δάκτυλα; ἂν ὁ μὲν μᾶς ἔπαιζες μόνον μὲ τὸ ἐν σου δάκτυλον, θὰ σ' ἔλεγα μάγον.

Ὁ Μότσαρτ ἤνοιξε τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἔπαιξε δι' ἐνὸς μόνου δακτύλου μετὰ καταπληκτικῆς δεξιότητος.

—Εὐγε! εὐγε! ἀνεφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ θὰ γείνης μέγας μουσικός. Ἐγὼ σοῦ τὸ λέγω.

Μετὰ τοῦτο, ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ συναυλία, αἱ δύο ἀρχιδούκισσαι Καρολίνα καὶ Ἀντωνιέττα ἐξήτησαν παρὰ τῆς μητρὸς των τὴν ἄδειαν νὰ δεῖξωσιν εἰς τὸν μικρὸν μουσικόν τὰ λαμπρὰ δώματα τῶν ἀνακτόρων. Ἀβούσαι δὲ τὸν Μότσαρτ ἐξ ἑκατέρας χειρὸς ἔσυραν αὐτὸν βάλλουσαι κραυγὰς ἀγαλλιάσεως.

—Παίζομεν τυφλομουσικάν; εἶπεν αἴφνης ἡ Ἀντωνιέττα, ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν μεγάλην αἶθουσαν.

—Παίζομεν, ἀπεκρίθη ὁ μικρὸς Βόλφγαγγ; δέσετέ μου τοὺς ὀρθαλμούς.

Ἡ Ἀντωνιέττα ἐξήγαγε τὸ μανδύλινόν της καὶ περιέδεσε τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδός. Ἀλλ' ὁ Μότσαρτ, ἀσυνείθιστος εἰς κηρωμένα καὶ στίλβοντα δάπεδα, ὠλισθήσεν εὐθὺς, κατέπεσε πρόμυτα, καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ἐνῶ ἡ Καρολίνα ἐγέλα ἐξ ὅλης της καρδίας, ἡ Ἀντωνιέττα ἀνῆγειρεν ἠπίως τὸν μικρὸν μουσικόν, ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά του, τὸν ἐθώπευσε, τὸν ἐφίλησε. Τότε τὸ παιδίον, λάμποντας ἔχον τοὺς ὀρθαλμούς του ἐξ ἐγνωμοσύνης καὶ θαυμασμοῦ, εἶπε σοβαρῶς εἰς τὴν μικρὰν ἀρχιδούκισσαν:

—Ἀντωνιέττα, εἶσαι καλὴ καὶ συμπαθητικὴ. Θέλεις νὰ σὲ πάρω γυναικα;

Ἡ νεαρὰ ἀρχιδούκισσα τοσοῦτον ἐκ τῶν λό-

γων αὐτῶν ἐμαγεύθη, ὥστε ὥρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μητρὸς τῆς, ἀναφωνοῦσα :

— Μητέρα, μητέρα! ὁ Μόζαρτ θέλει νὰ μὲ πάρῃ γυναῖκα! τί ὥραϊα!

— Ὁ μικρὸς ἔχει γοῦστο, ἀπῆντησε γελῶσα ἡ αὐτοκράτειρα, καὶ εὐρῆκε καλὴν νύμφην. Πήγαινε νὰ μᾶς φέρῃς τὸν ἀρραβωνιστικόν σου.

Τὰ δύο παιδιὰ ἐπανῆλθον, κρατούμενα ἀπὸ τῆς χειρὸς.

— Διατί, μικρέ μου Βόλφγαγγ, θέλεις νὰ νυμφευθῇς τὴν Ἀντωνιέτταν; ἠρώτησεν ἡ αὐτοκράτειρα καὶ ἡ Καρολίνα εἶνε καλὴ κόρη.

— Δὲν θέλω τὴν Καρολίναν γυναῖκα, ἀπῆντησε ζωηρῶς τὸ παιδίον, διότι αὐτὴ μ' ἐκαμε νὰ πέσω, καὶ μ' ἐπερίπαιξε μάλιστα. Ἡ Ἀντωνιέττα εἶνε καλὴ, καὶ μ' ἐπαρηγόρησε.

— Τώρα ἐννοῶ διατί τὸν προτιμᾷς. Ἀλλὰ, φίλτατέ μου Βόλφγαγγ, διὰ νὰ νυμφευθῇ κανεὶς μίαν ἀρχιδουκίσσαν, πρέπει νὰ φορῇ ὥραϊα φορέματα.

Τὸ παιδίον ἐκλινε κατηφὲς τὴν κεφαλὴν, εἶτα δὲ, ἀνεγείρον αὐτὴν, ἀπῆντησε.

— Ποῦ νὰ τὰ εὔρω τὰ ὥραϊα φορέματα, ποῦ φοροῦν οἱ πρίγκηπες; Εἴμαι πτωχός. Ἡ Ἀντωνιέττα πρέπει νὰ μὲ πάρῃ ὅπως εἴμαι.

— Δὲν ἠξέσω, ἂν θὰ θελήσῃ ἐρώτησέ την.

Ὁ Μόζαρτ ἐστράφη πρὸς τὴν Ἀντωνιέτταν, ἔδραξε τὰς δύο τῆς χεῖρας, καὶ ἱκετευτικῶς τὴν ἠρώτησε :

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια, ὅτι μὲ θέλεις ὅπως εἴμαι;

— Ὡ, ναί! σὲ καὶ κανένα ἄλλον, ἀπῆντησεν ἡ μικρὰ ἀρχιδουκίσσα, περιπτυσσομένη αὐτόν.

Ἡ τρυφερὰ αὕτη σκηνὴ συνεκίνησε τὴν αὐτοκράτειραν μέχρι δακρύων· ἀλλ' ἐγέλα ἵνα κρύψῃ τὴν συγκίνησίν της.

Τὴν ἐπαύριον πρωῒαν κατὰ χρυσὸς ἄμαξα ἔστη πρὸ τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Λευκοῦ Βοός, ὥραϊος δὲ αὐλικὸς θαλαμηπόλος κατέβη ἐξ αὐτῆς καὶ προσέφερεν εἰς τὸν Μόζαρτ ἐκ μέρους τῆς αὐτοκράτειρας ἐνδυμασίαν λαμπράν· ὥστε ἡ μικρὰ του μνηστὴ εἶδεν αὐτὸν ἐπανερχόμενον ὑπὸ περιχειρίδας ἐκ τριχάπτων, ἀναξυρίδας μεταξωτάς, καὶ περικομφὰ σανδάλια, κρατοῦντα δὲ ὑπὸ μάλης τὸν πῆλόν του καὶ φέροντα ξίφος εἰς τὸ πλευρόν.

Ὁ βασιλεὺς τῆς συμφωνίας Βετχόβεν ἀπέθαιεν ἐν Βιέννῃ.

Ἡμέραν τινα εἰσέρχεται εἰς ἐστιατόριον, μένει ὥραν ὀλόκληρον βεθυισμένος εἰς συλλογισμούς, εἶτα δὲ καλεῖ τὸν ὑπηρέτην.

— Πόσα χρεωστῶ; ἐρωτᾷ.

— Ἀλλὰ δὲν ἐπῆρξατε τίποτε.

— Ἀλήθεια, ἀπαντᾷ ὁ Βετχόβεν. Φέρε με κατὶ τι, καὶ ἄφησέ με ἥσυχον.

Ὅτε ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας, φειδωλὸς πάν-

τοτε, παρήγγειλεν αὐτῷ τὴν σύνθεσιν Λειτουργικῆς τινος συμφωνίας, ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τῷ εἶπε :

— Δύνασθε νὰ ἐκλέξητε μεταξὺ παρασῆμου καὶ πεντήκοντα δουκάτων.

— Ἐκλέγω τὰ πεντήκοντα δουκάτα, ἀπῆντησεν ὁ Βετχόβεν.

Ἐν Βιέννῃ ὁ μουσικὸς ἐνθουσιασμὸς προβαίνει μέχρι φανατισμοῦ καὶ μανίας. Οὕτω δὲ ἐν μέσῳ τῆς ἐμπαθοῦς καὶ θερμῆς ἐκείνης πόλεως ἔζησαν καὶ ἀνεπύχθησαν πάντες ἐφ' οἷς ἐναθρύνεται ἡ μουσικὴ τέχνη. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἀκατάληπτοι ἐπιμεγαλοφυῖαι. Ἡ προτομὴ τοῦ Βάγνερ ὑπάρχει ἐστημένη ἐν τῷ νέῳ μελοδραματικῷ θεάτρῳ, ἡ δὲ Βιέννα εἶνε ἡ μόνη πόλις, πλὴν τοῦ Βάυρουτ καὶ τοῦ Μονάχου, ὅπου ἐπαίχθη ὁ πρόλογος τῆς τετραλογίας τῶν Νηβελλινγκεν, οἱ Βαλκὺραι.

Τὸ βιενναῖον κοινὸν παρέχει εἰς τοὺς μουσικοὺς συνθέτας καὶ ἐκτελεστὰς τὴν ὀριστικὴν ἐκείνην καὶ ἐπίσημον κύρωσιν, ἣν παρεῖχεν ἄλλοτε εἰς τοὺς ζωγράφους ἡ Ρώμη, παρέχουσι δὲ σήμερον εἰς τοὺς συγγραφεῖς οἱ Παρίσιοι. Ὁ Μάγερβερ ἦλθε τετράκις ἢ πεντάκις εἰς Βιέννην, ὅπου εἶχε γράψῃ νέος ὢν μελοδράμα τι κατὰ τὸ ἰταλικὸν εἶδος. Διεύθυνε δ' ἐν αὐτῇ αὐτοπροσώπως τὰς δοκιμὰς τοῦ Προφήτου. Ὁ Βερλιόζ ἐπανηγυρίσθη θορυβωδῶς ἐν Βιέννῃ, καὶ τὸ κοινὸν ἠθέλησε νὰ τελέσῃ ἀληθινὸν ὑπὲρ αὐτοῦ θρίαμβον. Ἡμέραν τινα, καθ' ἣν εἶχεν ἐκτελέσει μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας τὴν διάσημον αὐτοῦ συμφωνίαν «Ἡ κόλασις τοῦ Φάουστ», ἐνθους τις μουσόφιλος ὥρμησεν ἐκ τῆς ὀρχήστρας καὶ ἤρπασε τὸ ραβδίον τοῦ ἀρχιμουσικοῦ.

Ὁ Βερλιόζ, παρατηρήσας τὸν κλέπτην, ἔδραξεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ φορέματός του.

— Κύριέ μου, τῷ εἶπε, σὰς προσφέρω, ἂν θέλετε, τὸ ραβδίον μου, ἀλλὰ δὲν σὰς ἀφίνω νὰ τὸ πάρετε.

Ὁ φανατικὸς μουσόφιλος ἐξήγαγε τότε συγκεχυμένως καὶ δειλῶς μειδιῶν τὸ ραβδίον κατὰ τὸν ἐνδύματός του, καὶ τὸ ἀπέδωκεν εἰς τὸν Βερλιόζ.

— Τώρα, κύριε, εἶπεν ὁ μουσικὸς προσφύων εἰς αὐτὸν τὸ ραβδίον του, δεχθῆτέ το, σὰς παρακαλῶ, εἰς ἐνθύμησίν μου.

Ὁ βιενναῖος ἠθέλησε νὰ ριφθῇ εἰς τοὺς πόδας του, νὰ φιλήσῃ τὰς χεῖράς του, ἀλλ' ὁ Βερλιόζ τῷ ἔστρεψε τὰ νῶτα.

Ἡ μελομανία αὕτη εἰς τοσοῦτο προβαίνει, ὥστε ὑπάρχουσι τινες γράφοντες τὰς ἐπιστολάς των ἐπὶ χαρτίου χαλακωμένου ὡς ὁ μουσικὸς χάρτης.

Ἐν Βιέννῃ συνήνεσεν ὁ Λίτζ νὰ ἀκουσθῇ δημοσίᾳ διὰ τελευταίαν φοράν.

Ἡ Κυρία Στάελ εἶπεν ἤδη πρὸ πολλοῦ, ὅτι

ἡ τέχνη ἦν πρὸ πάσης ἄλλης ἐκτιμῶσιν οἱ βιενναῖοι, εἶνε ἡ μουσικὴ. Τοῦτο παρέχει τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡμέραν τινα θὰ γείνωσι καὶ ποιηταί· καθότι ὅσον τις καὶ ἂν ἦνε πεζὸς, ἐνθουσιᾷ ὅμως, ὅταν ἀγαπᾷ τὴν μουσικὴν, πρὸς ὅ,τι αὕτη ἀναμνησκεί.

Μελοδία τις τοῦ Βετχόβεν συγκινεῖ μέχρι δακρύων ἀπαίδευτον κόρην τοῦ λαοῦ, ἀγνοοῦσαν καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου μουσικοῦ.

Ἡ μουσικὴ εἶνε διὰ τὸν βιενναῖον πάθος καὶ ἀπόλαυσις· διὰ τὸν ἰταλὸν αἰσθημα· διὰ τὸν γάλλον διασκεδάσις· διὰ τὸν ἀγγλὸν ματαιότης. Δὲν ἠξέσω τίς εὐφυὲς παρατηρητὴς εἶπεν: «Ἐν τῷ μελοδραματικῷ θεάτρῳ, ἡ γαλλίς ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἡ γερμανὶς τὰ ὦτα, ἡ ἰταλίς τὴν καρδίαν της καὶ ἡ ἀγγλίς τὸ στόμα της, καθότι ἡ μὲν γαλλίς πορεύεται ν' ἀκούσῃ μουσικὴν χάριν τῶν ὤμων της, ἡ δὲ γερμανὶς χάριν τῆς ἰδίᾳς της εὐχαριστήσεως, ἡ δὲ ἰταλίς χάριν τοῦ ἐραστοῦ της, καὶ ἡ ἀγγλίς χάριν τῶν χρημάτων της.»

Προσθέτω, ὅτι ἡ βιενναῖα ἀνοίγει τι πλέον τοῦ ὁτὸς της· ἀνοίγει ὀλόκληρον αὐτῆς τὴν ψυχὴν, καὶ παραδίδεται ἐν ἐκστάσει εἰς τὸν δαίμονα τῆς συμφωνίας.

Ὑπάρχει ἐν Βιέννῃ μουσικὴ τις ζωηρὰ, ἐλαφρὰ, εὐκόλος, κομψή, σκιρτώσα καὶ σπινθηρίζουσα, γνήσιον προῖον τοῦ ἐδάφους καὶ ἐξαγομένη ὡς ὁ Καμπανίτης. Ἡ μουσικὴ αὕτη ἡ τοσοῦτον ἄθρως διαπεποικιλμένη, ἡ πλήρης φαιδρότητος, ἡ ὅτε μὲν ἀπλῶς ὑπογελῶσα, ὅτε δὲ καγχάζουσα, ἡ πλήρης ἀσμάτων καὶ ὀρχηστικῶν περιδινήσεων, ἡ ἀναπολοῦσα τοὺς θωπευτικοὺς ἀκκισμοὺς βραχυχιτώνων κορασίδων, ἡ ἐνδαιμόνιος αὕτη μουσικὴ, ἥτις διαρρέει δροσώδης καὶ πιδυλίζουσα, ὡς χεῖμαρρος ἀπὸ βράχου, ἔχει ἐμπρόσωπόν της ἐνσάρκωσιν τὸν Στράους.

Στράους! Ὅποιαν μαγείαν περιέχει τὸ ὄνομα τοῦτο! Πρὸς τοὺς ἤγους τῆς μουσικῆς του ὀρχοῦνται ἡ αὐλὴ καὶ ὁ στρατὸν, ἡ ἐξοχὴ καὶ ἡ πόλις, αἱ ἀριστοκρατικαὶ ἐμβάδες καὶ τὰ χωρικά ξυλοπέδιλα, αἱ σιλφίδες τοῦ θεάτρου καὶ αἱ τροφοὶ τῶν παιδίων. Εἶνε μουσικὴ προσιτὴ εἰς πᾶσαν διάνοιαν καὶ εἰς πᾶσαν μνήμην, ἡ πρωτοτυπία δὲ καὶ ἡ δημοτικότης της κατέστησαν αὐτὴν παγκόσμιον. Οἱ στρόβιλοι τοῦ Στράους ἀντηχοῦσι μέχρι τῶν ἐσχάτων ὀρίων τοῦ πολιτισμοῦ, ἐν τῇ Ἀμερικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Κίνᾳ ἔτι, ἀφυπνίζουσαι τὰς ἡχοὺς τοῦ μεγάλου της τείχους.

Τὸ πάντων ὅμως ἀξιοθεατότερον εἶνε ὁ Στράους αὐτὸς, διευθύνων τὴν ὀρχήστραν του. Νέα τις βιενναῖα, δεκαεξέτων, ἀνεφώνει ἡμέραν τινα ἐνώπιόν μου :

— Εἶνε ὥραϊος ὡς Θεός!

Ὑπὸ τὸ κρατερόν του τόξον ἀναπηδᾷ χεῖμαρρος μεθυστικῶν μελωδιῶν, καὶ τὸ ὄρατον

ἐκείνο κύμα διατρέχει καὶ μαγνητίζει ὡς ἡλεκτρικὸν ρεύμα τοὺς ἀκροατὰς.

Οἱ Στράους ἀποτελοῦσιν ἀληθῆς δυναστείαν μουσικῶν βασιλέων. Εἶνε, νομίζω, ἰσπανικῆς καταγωγῆς, οὐδὲν δὲ γερμανικὸν παρατηρεῖ τις ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας των. Ἐχουσι μέλανας τοὺς ὀφθαλμοὺς, μέλανα τὴν κόμην, καὶ μελαψὴν τὴν χροιάν. Εἰσὶ μικροὶ τὸ ἀνάστημα καὶ νεύρωδες.

Ἰωάννης Στράους, ὁ θεμελιωτὴς τῆς δυναστείας, ἐγεννήθη ἐν Βιέννῃ τὴν 14 Μαρτίου 1804, ἐν ξενοδοχείῳ διευθυνομένῳ ὑπὸ τῶν γονέων του ἐν τῷ προαστείῳ Λεοπόλδου. Ὅτε δὲ πλάνητες μουσικοὶ ἤρχοντο καὶ ἐμουσοῦργουν ἐν τῇ αἰθούσῃ, ὅπου ἔπινον οἱ θαμισταὶ τοῦ πανδοχείου, ὁ μικρὸς Ἰωάννης παρεισέδυνε ὑπὸ τὰς τραπέζας ἵνα τοὺς ἀκούσῃ καλλίτερον, καὶ ἀφοῦ ἀνεχώρουν ἐμμεῖτο τὸ βιολίον θέτων δαυλὸν τινα ὑπὸ τὴν σιαγὸνα του καὶ ζῶν αὐτὴν διὰ λεπτῆς τινος ράβδου. Ὅτε τὴν παραμονὴν τῆς ἐορτῆς του ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ του τί ᾄθελε,

— Πατέρα, τῷ εἶπε, θέλεις νὰ μοῦ κάμῃς μίαν μεγάλην εὐχαρίστησιν, τόσον μεγάλην ὥστε νὰ σὲ ὑπακούω πάντοτε;

— Βεβαιότατα, ἀπῆντησεν ὁ πατὴρ.

— Τότε λοιπὸν ἀγόρασέ μου ἓν μικρὸν βιολίον.

Τὸ βιολίον ἠγοράσθη. Τί χάρις διὰ τὸν μικρόν! Ἐχόρευσε ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξ ἀγαλλιᾶσεως. Τὸ βιολίον ἐκείνο ἦσαν τὰ πτερὰ τοῦ πτηνοῦ. Ἐπανέλαθεν ἐπ' αὐτοῦ ὅσους σκοποὺς εἶχεν ἀκούσει, καὶ ἐκαλεῖτο ἤδη ἐν τῷ πανδοχείῳ ὁ μικρὸς βιολιστὴς. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ οἱ γάλλοι ἀνεφάνησαν καὶ δεῦτερον ἐν Βιέννῃ, γενικὸς δὲ τρόμος κατέλαβε τὴν πόλιν, πρὶν ἢ καὶ ἀρχίσῃ ὁ θαυμαδισμός. Ἐκαστὸς ἐκρυπτεν ὅ,τι πολῦτιμον εἶχεν, ὁ δὲ μικρὸς Στράους, μὲνόμενος τοὺς γονεῖς του, κατέχωσεν ἐν τῷ ὑπογείῳ τὸ βιολίον του. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ χωρισθῇ ἐπὶ μακρὸν ἀπὸ τοῦ προσφιλοῦς του συντρόφου, καὶ οἱ πρῶτοι ἐλθόντες εἰς τὸ πανδοχεῖον γάλλοι στρατιῶται ἀπῆντησαν παιδίον, μέλπον στροβίλους διὰ τοῦ βιολίου του. Εἶχον εἰσέλθει, συγκεχυμένως ἔχοντες περὶ ἰδιοκτησίας ἰδέας, ἀλλ' ἡ γλυκεῖα τοῦ παιδίου μουσικὴ ἐπιθάσσευσεν αὐτοὺς. Οὐδὲν ἐγγίσαντες, ἐπλήρωσαν μάλιστα ὅ,τι κατηνάλωσαν. Ἦλθον κατόπιν γερμανοὶ παχυμύστακες, οἵτινες ἐνηγαλίσθησαν τὸν μικρὸν μουσικόν, καὶ λοχαγὸς τις ἀνεφώνησε κροτῶν τὰς χεῖρας :

— Ἐχει φωτιά ὁ μικρὸς κατεργάρας! ἂν ἤρχετο εἰς τὸ Παρίσι, θὰ ἐγίνετο μεγάλος ἀνθρωπος!

Ἀφοῦ οἱ γάλλοι κατέλιπον τὴν Βιέννην, ὁ πατὴρ Στράους εἶπεν ἡμέραν τινα εἰς τὸν υἱόν του :

— Εἶνε περιττὸν νὰ μένης πλέον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Πρέπει νὰ μάθης μίαν τέχνην. Τί θέλεις νὰ γείνης;

Τὸ παιδίον, τρομάζων τὸ ἦθος τοῦ πατρὸς του, οὐδὲν ἔλεγεν, ἀλλ' ἔτρεμεν. Ἐπιθύμει νὰ εἴπῃ τὴν ιδέαν του, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τόσον πολὺ τὸν πατέρα του!

— Νὰ σὲ κάμωμεν τὸ λοιπὸν βιβλιοδέτην. Ἐσυμφώνησα ὅ,τι πρέπει, καὶ τὴν ἐρχομένην ἐβδομάδα ἐμβαινεις μαθητευόμενος.

Ὁ βιβλιοδέτης, εἰς ὃν ἐστάλη ὁ μικρὸς Ἰωάννης, εἶχε φανατισμὸν διὰ τὴν τέχνην του. Οὐδὲν ἐφρόνει ἀνώτερον τῶν βιβλιοδετῶν, οἵτινες εἶχον, κατ' αὐτὸν, εὐγενῆ καὶ ἱερὰν ἀπαστολὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἐδικαιοῦντο νὰ προσδοκῶσιν εἰδικὰς ἀμοιβὰς ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ. Ἐτοποθέτησε λοιπὸν τὸν Ἰωάννην ἀπέναντι τοῦ χεῖρου κόλλας, καὶ τῷ εἶπεν:

— Ὁ τυπογράφος ὑπερεστὶ θεόβια τὸν συγγραφέα τυπώνει τὸ βιβλίον του. Ἀλλὰ τὸ βιβλίον αὐτὸ θὰ ἔμεινε γυμνόν, καὶ κανεὶς δὲν θὰ τὸ ἀνεγίνωσκεν, ἂν δὲν ἦσαν οἱ βιβλιοδέται νὰ τὸ ἐνδύσωσιν.

Ὁ νέος μαθητευόμενος ὅμως δὲν τὸν ἤκουεν, ἀλλ' ἐσυλλογίζετο τὸ βιβλίον του, ὅπερ τῷ εἶχεν ἀπαγορευθῆ νὰ ἐγγίξῃ, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐτελείωνε τὴν ἐργασίαν του. Ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἐνεκαρτέρησεν, ἐλπίζων ὅτι θὰ τῷ ἔμεινε τοῦλάχιστον ἡ κυριακὴ ὁ κύριός του ὅμως, ὅστις δὲν ἦτο εὐχαριστημένος ἐκ τῆς ἐργασίας του, τῷ ἀπηγόρευσε καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

— Εἶσαι τύραννος! ἀνεφώνησεν τότε κατεπανιστάμενος ὁ παῖς. Δὲν θέλω νὰ γείνω βιβλιοδέτης. Φεύγω!

Καὶ ἀρπάσας τὸ βιβλίον του ἐτράπη εἰς φυγὴν, πρὶν ἢ εἶτι ὁ κύριός του συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ἣν εἶχε προξενήσει εἰς αὐτὸν τοιαύτη ἐπαναστατικὴ γλῶσσα.

Ποῦ νὰ ὑπάγῃ; Ἄν ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα του, ἐκινδύνευε νὰ συρθῇ παρ' αὐτοῦ καὶ πάλιν διὰ τῆς βίας εἰς τὸ βιβλιοδετεῖον. Τρέχει λοιπὸν ἐνώπιόν του, εἰκὴ καὶ εἰς Θεὸν πεποιθὼς ὕπερβαίνει τὰ ὀχυρώματα, καὶ ἀναγνωρίζει πρὸ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν τοῦ Δέβλιγκ. Ἡ αὐγὴ ἦτο φαινή, τὰ πτηνὰ ἔψαλλον ἐπὶ τῶν ἀνθούτων δένδρων τοὺς ἐαρινοὺς τῶν ἔρωτας, καὶ αἱ μηλολόγναι ἔτρεχον ἐπὶ τῶν λειμώνων ὡς ἀπόσχοι μαθηταί. Ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἐκάθισεν ἐπὶ τινος ἀναχώματος, ὑπὸ τὴν σκιὰν εὐόσμων φυλῶν· εἶτα δὲ, ἐξαγαγὼν κάτωθεν τοῦ ἐπενδύτου του τὸ βιβλίον του, ἔπαιξεν ὅσας ἐγνώριζε μελωδίας, καὶ ἀφοῦ τὰς ἐξήντησεν, ἤρξατο αὐτοσχεδιάζων μουσικὰς τινὰς φράσεις, ἱπταμένως ἐν τῇ κεφαλῇ του, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι τὸ ὄργανον αὐτοῦ ἀπεκρίνετο εἰς τοὺς διαλογισμούς του, ὡς φίλου λαλιὰ· τεμάχιον ἔρτουζηροῦ, εὐρεθὲν ἐν τῷ θυλακίῳ του καὶ ὕδωρ πη-

γαῖον ἀπετέλεσεν τὸ γεῦμά του, γεῦμα ὅπερ δὲν ἠθελεν ἀνταλλάξαι πρὸς συμπόσιον βασιλέως. Τέλος ὁ ἥλιος ἔδυσε, ἤλθεν ἡ νύξ, καὶ ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἔμεινεν ἔτι καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἀναχώματος του, καὶ παίζων βιολίον. Ἀπεκοιμήθη, κρατῶν ὑπὸ μάλης τὸ βιολίον του, καὶ ἤκουσε καθ' ὕπνον μελωδίαν μουσικῆς ἀγγέλων. Ἦτο ἡ μουσικὴ τῆς ἐλευθερίας!

Ὅτε ἤνοιξε τὴν ἐπαύριον τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὰ πτηνὰ ἔψαλλον πάλιν ὡς τὴν προτεραίαν, αἱ χελιδόνες ἐλούοντο εἰς τὸν κυανὸν αἰθέρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνθρωπὸς τις ἴστατο ὄρθιος ἐνώπιόν του, ἀτενίζων ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἐκπληκτικὸν ὄμμα του. Ὁ μικρὸς μουσικὸς ἐφοβήθη καὶ ἠθέλησε νὰ φύγῃ.

— Δὲν με ἀναγνωρίζεις, Ἰωάννη; ἠρώτησεν ὁ ἄγνωστος.

Ἡ φωνὴ αὕτη δὲν τῷ ἐφάνη ἐντελὴς ξένη. Ὁ ἄγνωστος τῷ εἶπε τότε τὸ ὄνομά του, καὶ ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἐνθυμήθη ὅτι τὸν εἶδεν ἄλλοτε ἐν τῷ πανδοχεῖῳ τοῦ πατρὸς του. Τῷ διηγήθη τὴν φυγὴν αὐτοῦ, παρακαλῶν νὰ μὴ τὸν προδώσῃ.

— Εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν ὁποίαν ἔχω ἐνοικιάσει εἰς τὸ Δέβλιγκ, εἶπεν ὁ ἄγνωστος, ὑπάρχει θέσις διὰ δύο. Ἐλα μαζί μου· θὰ εἶσαι ἀσφαλής, καὶ θὰ παίζῃς βιολίον ὅσον θέλεις.

Ὁ Ἰωάννης ἔδραξε τὴν χεῖρα, ἣν ἔτεινεν αὐτῷ ὁ ὑπὸ τῆς Προνοίας πεμφθεὶς προστάτης του, καὶ μετὰ μίαν ὥραν εὐρίσκετο ἐγκατεστημένος ἐν κομφῷ δωματίῳ, οὗτινος ἡ θέα, πλήρης ἐρημίας καὶ σιγῆς, ἀνειλίσσετο ἐπὶ εὐρέος κήπου. Ὁ Κύριος Χ. μετέβη ἀμέσως εἰς Βιέννην, ὅπως ἡσυχάσῃ τὸν πατέρα Στράους περὶ τῆς τύχης τοῦ υἱοῦ του.

Ὡς πρὸς τὸν βιβλιοδέτην δὲ, ἐκακοπέρασεν ἀληθῶς, διότι αἱ περπερήθραι τῆς γειτονίας κατηγόρησαν αὐτὸν, ὅτι τοσοῦτον κακὸς μετεχειρίσθη τὸν μικρὸν Ἰωάννην, ὥστε τὸν ἠνάγκασεν, ἔλεγον, νὰ ριφθῇ εἰς τὸν Δούναβιν.

Τέλος πάντων ὁ πρόφρων μαθητευόμενος βιβλιοδέτης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρικὴν ἐστίαν, καὶ ὁ προστάτης αὐτοῦ Κύριος Χ. τῷ ἔδωκε διδάσκαλον τοῦ βιολίου τὸν διάσημον βιολιστὴν Πολυσάνσκη. Ὁ Στράους εὖρε θέσιν τὸ κατ' ἀρχὰς παρὰ τῷ ἀρχιμουσικῷ Πάμερ, εἶτα δὲ κατετάχθη εἰς τὴν ὀρχήστραν τοῦ Λάννερ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἦτο ἔτι ἔθιμον νὰ πληρώνεται εἰσοδος εἰς τὰς συναυλίας· ὁ δὲ νέος Στράους, ἀσκεπὴς καὶ δίσκον περιφέρων, συνέλεγε τοὺς ἐράνους τῶν ἀκροατῶν. Ὁ Λάννερ ταχέως παρετήρησε τὸ μουσικὸν τάλαντον καὶ τὸν ἐκτακτὸν ζῆλον τοῦ νεοσυλλέκτου του. Τὴν ἀπώκρευ τοῦ 1825, διαίρεσας εἰς δύο τὴν ὀρχήστραν του, ἐνεπιστεύθη τὴν διεύθυνσιν τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν Στράους.

Ἐσπέραν τινὰ, καθ' ἣν πολυάριθμον κοινὸν ὄρχεῖτο πρὸς τὴν μουσικὴν τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ Πρασίνῳ δένδρῳ, ἤνοιξεν αἴφνης ἡ θύρα τῆς αἰθούσης, καὶ ὁ Ἰωάννης εἶδεν εἰσερχομένην περικαλλὴ νεάνίδα, τοσοῦτον ὠραίαν ὥστε ἠρυθρίασε καὶ δὲν ἀπέστρεψε πλέον ἀπ' αὐτῆς τὰ βλέμματά. Ἡ νεάνις, ἐννοήσασα ὅτι παρκτηρεῖται, ἠρυθρίασεν ἐπίσης· τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐθραύσθη μία τῶν χορδῶν τοῦ βιολίου τοῦ Στράους, ἀλλ' ὁ νέος μουσικὸς ἤρπασε τοῦ γείτονός του τὸ ὄργανον, καὶ ἐξηκολούθησε μετὰ διπλάσιας ζήσεως παίζων τὴν ἠρχισμένην πόλκαν, καθότι—τὸ ἡσθάνετο—δι' ἐκείνην ἔπαιζε. Ἐπανελθὼν οἶκαδε, ἀντὶ νὰ κατακλιθῇ, ἔμεινεν ἐργαζόμενος καὶ συνέθεσε τὸν πρῶτόν του στρόβιλον, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τοῦ προορισμοῦ του, ὡς μουσικοῦ συνθέτου.

Ὁ Στράους καὶ ὁ Λάννερ συνεδέθησαν διὰ στενῆς φιλίας· ὁ Λάννερ ἦτο ὁ τύπος τοῦ εὐθύμου καὶ ἀμερίμνου βιενναίου. Οὐδέποτε εἶχε λεπτὸν, καὶ πάντοτε εἶχε χρεῖν· οἱ δύο φίλοι εἶχον πολλάκις ἐν καὶ μόνον ὑποκάμισον· ἐπειδὴ δὲ τὸ φόρεμα αὐτὸ δυσκόλως χωρίζεται, ἔρριπτον κλῆρον, καὶ ὁ χάνων ὑπερχεοῦτο νὰ κομβῶνῃ μέχρι πώγωνος τὸν ἐπενδύτην του, ὅσοι καὶ ἂν ἦτο ὁ καύσων.

Ὁ Στράους ἐπόλμησέ ποτε τέλος νὰ παργγεῖλῃ μέλαν ἔνδυμα· ὁ δὲ ῥάπτης του ἐξέλεξε τὴν καθαρὰν Δευτέραν, ὅπως ἐμφανίσῃ τὸν λογαριασμὸν του καὶ ζητήσῃ χρήματα. Ἦτο ἔτι πρῶτ' ὁ μουσικὸς ἐκοιμήτο, καὶ τὸ βαλάντιόν του, ἐννοεῖται, ἔχαινε κενόν. Ὁ ῥάπτης ὅμως, μὴ θέλων νὰ ἐπιστρέψῃ κενὸς, ἀνέλαβε τὸ ἐπὶ τινος ἔδρας ἐξηπλωμένον ἔνδυμα, κωφεύων πρὸς τὰς ἱκεσίας τοῦ πτωχοῦ μουσικοῦ, ὃν κατεδίκαζεν οὕτως εἰς φυλακὴν ἐν τῇ κλινῇ του, διότι τὸ ἔνδυμα ἐκεῖνο ἦτο τὸ μόνον τοῦ ἔνδυμα. Ὁ Στράους παρεκάλει τὸν ἀγαθὸν του δαίμονα νὰ τὸν βοηθήσῃ, ὅτε ὁ ῥάπτης ἐπανῆλθε.

— Τὸ ἔνδυμά σου, εἶπε, εἶνε πολὺ τιμωμένον καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸ μεταπωλήσω. Προτιμῶ λοιπὸν νὰ σοῦ τὸ ἀφήσω, καὶ νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν τιμιότητά σου.

Εἰς τοιαύτην εὐρισκόμενος λαμπρὰν θέσιν ἐνυμφεῖτο ὁ Στράους. Περὶ τίνος ὅμως διατάζει ἡ νεότης, καὶ τίνα εἶχε λόγον ὁ Ἰωάννης νὰ διατάξῃ περὶ τοῦ μέλλοντός του;

Ὅτε οἱ δύο μουσικοδιδάσκαλοι ἐχωρίσθησαν, ὁ Λάννερ προκάλεσε ψηφοφορίαν τῶν μουσικῶν του, ἀφίνων πλήρη ἐλευθερίαν εἰς ὅσους ἠθελον νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν Στράους. Οὕτως εἶδε περὶ ἑαυτὸν ὁ νέος ἀρχιμουσικὸς ὀρχήστραν δεκατεσσάρων ὀργάνων, ἧς αἱ πρῶται συναυλῖαι μέγιστον παρήγαγον πάταγον. Ἀλλ' ἡ Βιέννα ἐν τούτοις διηρέθη εἰς δύο στρατόπεδα, τοὺς *Λαρρεριστάς* καὶ *Στραουσιστάς*.

Ὁ Στράους ἐπεχείρησε μετ' ὀλίγον μακρὰν

ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ὁδοιπορίαν. Ἐπεσκέφθη τὸ Μόναχον, τὸ Ἀμβούργον, τὸ Ἀμστερδαμ, τὴν Ἀγὴν, καὶ τέλος τοὺς Παρισίους, ὅπου ἔπαιξεν ἐνώπιον τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἐν τῷ Κερμαϊκῷ. Ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος τοῦ ἔσφιγγε τὴν χεῖρα, λέγων:

— Γνωρίζω πρὸ καιροῦ τὰς μουσικὰς σας συνθέσεις, καὶ χαίρω πολὺ ὅτι σὰς γνωρίζω τόρκα καὶ προσωπικῶς.

Τῇ ἐπαύριον ἐστάλησαν αὐτῷ παρὰ τοῦ βασιλέως 2000 φράγκα.

Ὁ Στράους ἔδωκε μετὰ τοῦ Μυζάρ εἰκοσι συναυλίας· εἶτα δὲ μετέβη εἰς Ρουὰν καὶ Ἀβερν, καὶ ἐπανῆλθε πάλιν εἰς Παρισίους, ἵνα διευθύνῃ ὀρχήστραν ἑκατὸν τεσσαράκοντα μουσικῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἀγίου Ὀνωρίου, ὅπου τέσσαρες χιλιάδες προσωπιδόφρων περιεδιούντο ὡς δαιμονιῶντες ὑπὸ τὸ διαβολικὸν αὐτοῦ τόξον.

Ὁ Μάγερβερ καὶ ὁ Χερουβίνης μετέβησαν νὰ τὸν ἀκούσωσι κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις διαμονὴν αὐτοῦ. —Εἶνε μουσικὴ ἐντελὴς πρωτότυπος, εἶπεν ὁ Μάγερβερ, ὁποῖαν δὲν ἀκούει τις ἀλλὰχοῦ. Εἶνε ἀληθὴς ἡχὸς τοῦ βιενναίου βίου, τοῦ τοσοῦτον εὐαρέστου καὶ φαιδρῶ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἀριστοτέχνης εἰς τὸ εἶδός του.

Ὁ Στράους μετέβη κατόπιν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἐγένετο δεκτὸς ἐν παραφορᾷ ἐνθουσιασμοῦ· εἶτα ἐπέστρεψεν εἰς Αὐστρίαν, ὅπου καὶ ἀπέθανεν ἐν πλήρει ἀναπτύξει καὶ δυνάμει τοῦ μουσικοῦ του ταλάντου καὶ ἐν τῷ κολοφῶνι τῆς δόξης του.

Κατέλιπε τρεῖς υἱούς· τὸν Ἰωσήφ, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Ἐδουάρδον. Ὁ Ἰωσήφ ἀπέθανεν ἐν Ρωσίᾳ ἐκ κρουσολογήματος· ὁ Ἰωάννης ἐγένετο συνθέτης μουσικῶν μελοδραμάτων, καὶ δὲν διευθύνει πλέον ἢ τὴν ὀρχήστραν τῶν αὐλικῶν χορῶν καὶ τῶν χορῶν τοῦ Μελοδράματος ἐν Παρισίοις. Ὁ χαρακτήρ του καὶ οἱ τρόποι του ἔχουσι τὴν γαλλικὴν ζωηρότητα. Διαμένει εἰς τὸ Ἴτζιγγ, τὸ Ὠτέιλ τῆς Βιέννης, μετὰ τῆς χαριστάτης αὐτοῦ γυναικὸς, μιᾶς τῶν διακεκριμένων ποτὲ αἰοδῶν τοῦ Μελοδράματος τῆς αὐστριακῆς πρωτεύουσος. Τὸ σπουδαστήριόν του, ἠὺς περὶ τὸν τοῦρκο, κοσμεῖται ὑπὸ τοῦ κολοσσίου κλειδοκυβέλου, ὅπερ πλούσιος Ἀμερικανὸς προσήνεγκεν εἰς τὸν μουσικὸν ὡς φόρον θαυμασμοῦ. Ἀπέναντι τοῦ μεγάλου γραφείου του, ὅπου βρῖθουσι χαρτίαι μουσικῆς, εὐρίσκεται ἡ προτομή του, καλυπτομένη διὰ στεφάνων ἐκ δάφνης χρυσοφύλλου.

Ὁ συνθέτης τῶν *Ἀπόκρυφῶν τῆς Ρώμης*, τοῦ *Καλλιόστρου*, τῆς *Βασίλειδος Ἰνδιγῶ*, τοῦ *Ηγεμόνος Μαθουάλα* καὶ τῆς *Αθιγγαρίδος*, εἶνε πατὴρ χαριστάτης κόρης, ἥτις εἶνε ἤδη τελεία μουσουργός.

Ὁ Ἐδουάρδος ἔμεινε πιστὸς εἰς τοὺς πιστοὺς

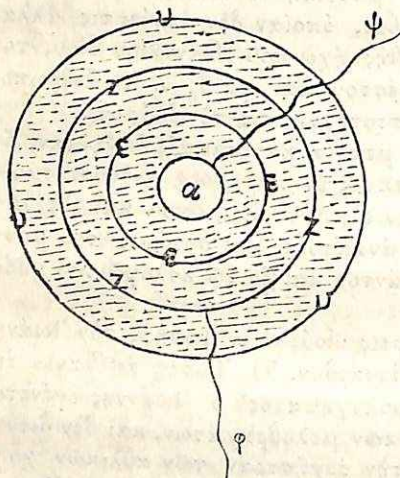
του διενναίους καὶ τὰς πατρικὰς παρὰδόσεις· τὸν χειμῶνα βασιλεύει ὡς ἡγεμὼν ἀπόλυτος τῆς Αἰθούσης τῶν Ἀνθρώπων καὶ τοῦ Μουσικοῦ Σολ-λόγου. Ἐχει πέντε ἢ ἑξ ὀρχήστρας ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του, καὶ μεταβάλλει ἐντὸς τοῦ ὀρχήματός του ἀπὸ συναυλίας εἰς ἄλλην καὶ ἀπὸ χοροῦ εἰς χορὸν, ὅπως ἐδῶ μὲν προεδρεύσῃ εἰσαγωγῆς τινος, ἐκεῖ δὲ ἐμφυσήσῃ πῦρ εἰς στρόβι-λὸν τινα ἢ πόλκαν. Τὸ θέρος ἔχει τὸν θρόνον του ἐν μέσῳ τῆς ὀρχήστρας αὐτοῦ, παιανίζού-σης ἐν τῇ Κήπῳ τοῦ Λαοῦ ἢ ἐν τῇ Κήπῳ τῆς Πόλεως, ὅπου αἱ συρρέουσιν πρὸς ἀκρόασίν του ὠραῖαι κορασίδες τῆς Βιέννης ἀποτελοῦσι περὶ αὐτὸν ἀύλην, ὅποιαν οὐδέποτε ἔσχεν ἢ θὰ ἔχῃ ἄλλος ἡγεμὼν.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Συνήγεια ἐκεί σελ. 181.

16. Ἡλεκτρικὴ ἐνέργεια. Λάβωμεν μέγα ὑάλινον κυλινδρὸν ἀγγεῖον, οὐτινος βάσις ἔ-στω ἡ ψ (Σχ. 11), ἐντὸς τούτου θέσωμεν

Σχ. 11

προσκεκολλημένον ἑλασμα ἢ νῆμα χαλκοῦν ἐπίμηκες, τὸ φ' ἐμβάλλωμεν δὲ τέλος ἐν τῷ πη-λίνῳ ἀγγεῖῳ εἰς κύλινδρον ἰσοῦψῃ ἐξ ἄνθρακος α, φέροντα προσηρμοσμένον εἰς τὴν ἄνω βάσιν αὐ-τοῦ νῆμα χαλκοῦν ἐπίμηκες, τὸ ψ, ὅμοιον τῷ φ.

Λάβωμεν ἤδη καὶ δύο ὑγρά, δηλαδὴ πληρώ-σωμεν τὸ κεντρικὸν πῆλινον ἀγγεῖον εἰς μὲν νι-τρικὸν ὀξύ, τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ὑάλινον ἀγγεῖον ὑψὲς μὲν ὕδωρ, ὅπερ ἐμίξαμεν μὲν θετικὸν ὀξύ¹ ἴ-σον πρὸς τὸ δέκατον μέρος τοῦ ὕδατος ἢ τὸ δωδέκατον. Τὸ σύστημα τῶν ἀγγείων τούτων καὶ τῶν ὑγρῶν καλεῖται ἡλεκτρικὸν στοιχεῖον, καὶ ὁ μὲν ἄνθραξ θετικὸς πόλος αὐτοῦ καλεῖ-ται, σημειοῦται δὲ διὰ τοῦ +, ὁ δὲ ψευδάργυρος ἀρνητικὸς πόλος τοῦ στοιχείου καὶ σημειοῦται διὰ τῆς κεραίας².

1. Κοινῶς καλούμενον ἀσημένιον.

2. Κοινῶς καλούμενον σπῖρτο βιτριολίου.

3. Δὲν ἐξετάζομεν ἐνταῦθα πόθεν προέκυψεν αἱ ὀνομα-

Ἐντὸς τοῦ στοιχείου τούτου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν στερεῶν γίνεται συνεχῶς ἐνέργεια τις κεκρυμμένη, ἣτις καλεῖται *χημικὴ ἐνέργεια*, ἄγνωστος μὲν αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, γνω-στὴ δὲ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς.

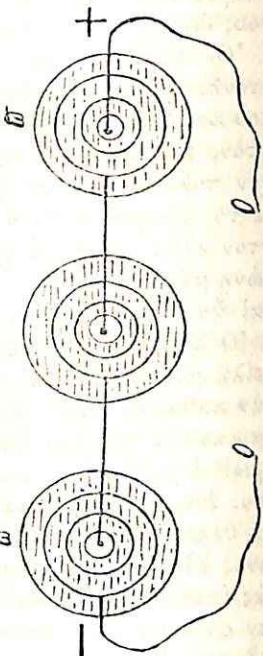
Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα, λίαν περίεργα καὶ ὠφελιμώτατα, ἐξετάσωμεν πρὸς τοῦτο δὲ, ἀντὶ τοῦ εὐμεγέθους ἡλεκτρικοῦ στοιχείου (Σχ. 11) λάβωμεν, διὰ τὸ εὐχρηστον, τὴν καλουμένην Ἡ-λεκτρικὴν Στήλην, ἥτοι πολλὰ ἡλεκτρικὰ στοι-χεῖα τὸ μέγεθος μικρὰ [ὅσον ἢ ὁκτὸς τοῦ οἶνο-πόλου], ἅτινα κατὰ σειρὰν τιθέντες, κοινωνοῦ-μεν πρὸς ἄλληλα δι' ἐλασμάτων χαλκοῦ, ἐνού-νων τὸν ἄνθρακα στοιχείου τινὸς μὲ τὸν ψευ-δάργυρον τοῦ ἐπομένου στοιχείου (Σχ. 12), προσκολλησάμεν δὲ ἔ-πειτα δύο ἐπιμήκη νῆ-ματ' χαλκοῦ, τὸ μὲν εἰς τὸν ἄνθρακα τοῦ εἰς τὸν πέρασ τῆς στήλης ἡλεκτρικοῦ στοιχείου, τὸ δὲ εἰς τὸν ψευδάργυρον τοῦ ἡλεκτρικοῦ στοιχείου, τοῦ εἰς τὸ ἔ-τερον πέρασ τῆς στήλης.

Τῆς στήλης ταύτης τὰ δύο πέρατα καλοῦν-ται πόλοι αὐτῆς, καὶ ὁ μὲν ἄνθραξ ὁ φέρων προ-σηρμοσμένον τὸ ἐπί-μηκες νῆμα ο καλεῖται θετικὸς πόλος τῆς στή-λης +, ὁ δὲ ψευδάργυ-ρος, ὁ φέρων προσκεκολ-λημένον τὸ ἕτερον χαλ-κοῦν νῆμα ο', καλεῖται ἀρνητικὸς τῆς στήλης πόλος—.

Χρῶμενοι τῇ στήλῃ ταύτῃ, διάφορα φαινόμενα δυνάμεθα νὰ παρα-γάγωμεν, ἐν οἷς ἄξια σημειώσεως τὰδε:

Α'. Ἐὰν διαβρέξαντες τὰς παλάμας τῶν χειρῶν μὲ ὕδωρ, ἢ μὲ ὀξύμιγες ὕδωρ, λάβωμεν τὰ δύο πέρατα ο, ο τῶν δύο νημάτων, αἰσθανό-μεθα σπασμωδικὴν κίνησιν ἰσχυράν, ἐὰν δὲ ἡ στήλη σύγκειται ἐκ πλείστων στοιχείων, καθί-σταται κινδυνώδης. Εἰς ὠρισμένας περιστάσεις μεταχειρίζονται οἱ ἱατροὶ ἐπωφελῶς τὴν ἡ-λεκτρικὴν στήλην. Ἐπὶ παραδείγματι, συνά-πτουσι λευκόχρυσον μεταξὺ τῶν περάτων ο, ο' οὗτος πυροῦται τότε ἐρυθρῶς καὶ δι' αὐτοῦ καυ-τηριάζουσιν οἱ ἱατροὶ· ἐὰν δὲ ὁ λευκόχρυσος ἔχῃ σχῆμα μαχαίριδιον, τότε καὶ κόπτουσι καὶ καυτη-ριάζουσι σύναμα ὅπως μὴ καταβρέθῃ αἷμα πολὺ κτλ.

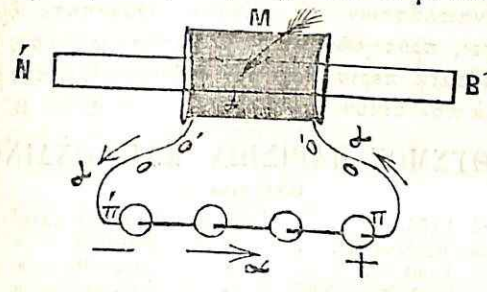
οἱ αὐτοὶ, μεταχειρίζομεθα δὲ ταῦτας ἀπλῶς πρὸς διά-κρισιν τῶν θύσεων.

Σχ. 12

Β'. Ἐὰν τὰ πέρατα ο, ο τῶν δύο νημάτων συνάψωμεν πρὸς τὰ πέρατα ο', ο' ἑτέρου νῆμα-τος χαλκοῦ ο' Μο' (Σχ. 13), κεκαλυμμένου μὲν μὲ μεταξὺν κατ' ὅλον τὸ μήκος αὐτοῦ, πε-ριβάλλοντος δὲ διὰ πολλῶν περιστροφῶν σίδη-ρον καθάρν, τὸν Β'Ν', ὁ σίδηρος οὗτος γίνεται ἐν ἀκαρεῖ μαγνήτης, ἔχων δύο πόλους· μαγνη-τικούς Β', Ν' εἰς τὰ πέρατα αὐτοῦ ἐν ὅσῳ διαρ-κεῖ ἡ ἐνέργεια τῆς στήλης. Ἄν ἀντὶ σιδήρου λάβωμεν γάλλυβα, οὗτος γίνεται διαρκῆς μα-γνήτης τεχνητός. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσὶν ἀποτε-λέσματα τῆς ἡλεκτρικῆς στήλης, ἀλλὰ τὸ αἴ-τιον ποῖον;

Τοῦτο ἄγνωστον διατελεῖ ὑπάρχον· πρὸς εὐ-κολίαν δὲ εἰς τὴν ἐξαγγελίαν καὶ τὸν ὀρισμὸν τῶν φαινομένων, παραδέχονται οἱ φυσικοὶ τὸ

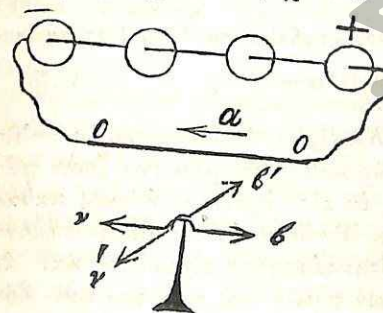

Σχ. 13

καλούμενον ἡλεκτρικὸν ρεῦμα, καίτοι οὐδεὶς αὐτὸ εἶδεν, οὐδὲ ἀπέδειξεν ὑπάρχον.

Τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα φανταζόμεθα μετὰ με-γίστης ταχύτητος συνεχῶς κυκλοφοροῦν, ἅμα συνάψωμεν τὰ πέρατα ο, ο τῶν δύο νημάτων (Σχ. 13). Εἰς τὸ ῥηθὲν πείραμα (Σχ. 13) τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα ἐκ τοῦ ἄνθρακος, ἥτοι ἐκ τοῦ θετικοῦ πόλου + τῆς στήλης ὁρμώμενον, δια-βαίνει διὰ τοῦ νήματος, ἥτοι τοῦ πηνίου Μ, ἀ-φικνεῖται εἰς τὸν ψευδάργυρον τῆς στήλης, ἥ-τοι εἰς τὸν ἀρνητικὸν πόλον αὐτῆς, καὶ διὰ τῆς στήλης διερχόμενον, ἐπανέρχεται εἰς τὸν ἄνθρακα, ὁδεῦον συνεχῶς τὴν ὁδὸν κατὰ τὴν διεύθυνσιν, ἣν δεικνύουσι τὰ βέλη α. Τὸ ἡλε-κτρικὸν τοῦτο ρεῦμα κυκλοφορεῖ διαρκῶς, διακό-πτεται δὲ ὅταν κόψωμεν τὸ νῆμα εἰς ἓν σημεῖον καὶ παύσῃ ἡ συνέχεια αὐτοῦ.

Γ'. Ἐὰν, τῆς ὀριζοντίου μαγνητικῆς βελόνης νβ ἡρεμούσης, διέλθῃ ρεῦμα ἡλεκτρικὸν παραλ-λήλως ταύτῃ, τὸ οο (Σχ. 14), ἡ βελὼν παρ-α-χρημα παραι-τεῖ τὴν θέσιν αὐτῆς καὶ τί-θεται καθετῶς τῷ ἡλεκτρικῷ ρεῦματι κατὰ τὴν διεύθυνσιν νβ', ἐν ᾗ δια-μένει ἡρεμοῦ-σα, διαρκούσης τῆς διαβάσεως

Σχ. 14

τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος· ἅμα δὲ τοῦ ἡλετρι-κοῦ ρεύματος διακοπέντος, ἡ μαγνητικὴ βελὼν ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς θέσιν ἐπὶ τοῦ μαγνητικοῦ μεσημβρινοῦ [S 12], ἐν ᾗ ἡρεμεῖ.

17. Εἶδομεν ὅτι τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα τῆς στήλης διερχόμενον διὰ τοῦ νήματος ο' Μο' (Σχ. 13), ὅπερ περιβάλλει τὸν σίδηρον Ν'Β', σχη-ματίζει πηνίον, καθιστᾷ τὸν σίδηρον μαγνήτην· φυσικὸν ἄρα εἶνε νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ τὸ ἀντίστροφον συμβαίνει, δηλαδὴ καὶ ὁ μαγνή-της αὐτὸς γίνεται πρόξενος ἡλεκτρικοῦ ρεύμα-τος ἐν τινὶ νήματι χαλκοῦ, κεκαλυμμένῳ μὲν μὲ μεταξὺν, πηνίον δὲ διὰ τῶν περιστροφῶν αὐτοῦ σχηματίζοντι. Τοῦτο προσεπικυροῖ τὸ πείραμα.

Ἐὰν λάβωμεν κύλινδρον ξύλινον κενόν, τὸν ΞΞΞ (Σχ. 15) καὶ περιβάλλοντες αὐτὸν μὲ τὸ ῥηθὲν νῆμα πολλάκις, σχη-ματίζωμεν πηνίον ππ, ἔπει-τα δὲ ἐμβάλλωμεν μαγνή-την ὀρθίον, ἀμέσως διὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἐντεθέντος μαγνητικοῦ πόλου γεννᾶται ρεῦμα ἡλεκτρικὸν, διερχό-μενον διὰ τοῦ νήματος, ὁ-τινος τὰ δύο πέρατα ο' ο' συνεφάπτονται.

Πειθόμεθα δὲ περὶ τοῦ ἐ-γειρομένου ἡλεκτρικοῦ ρέ-υματος τούτου, τιθέντες τὸ νῆμα ο' ο' παραλλήλως ὀρι-ζοντίῳ τινὶ μαγνητικῇ βε-λόνῃ νβ, ἥτις δὲν διαμένει ἡρεμῶς τότε, ἀλλὰ ταράσσεται κατὰ τινὰ τρόπον ἴδιον, ἅμα ἐμβα-πτισθέντος τοῦ μαγνήτου ἐν τῷ πηνίῳ.

Κατὰδὲλλον ἄλλως ὑπάρχει, ὅτι ὅσον ὁ μα-γνήτης ἐντατικώτερος, τόσοις τὸ ἐγειρόμενον ἐκ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πηνίου ἡλε-κτρικὸν ρεῦμα ἐντατικώτερον ἐπίσης ὑπάρχει.

Ἐπεται τὸ τέλος.

Δ. Σ. ΣΤΡΟΓΓΙΟΣ.

ΚΕΪΦ, FAR NIENTE

Ἡ λέξις *κέϊφ* (γλυκυθυμία) ἐμφαίνει τὴν ἡ-ρεμον ἐκείνην καὶ εὐάρεστον τοῦ πνεύματος κα-τάστασιν, ἣν ὁ Γάλλος ἐκφράζει διὰ τοῦ *belle humeur*. Προκειμένου δὲ περὶ οἶνοποσίας, ση-μαίνει οὐχὶ τὴν τελείαν μέθην, ἀλλὰ τὸν λε-γόμενον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπροσθρηγμὸν ἢ ὑπόβρεγμα, τὸ Γαλλικὸν *entre deux bouteil-les* (τσακχὺρ κέϊφ).

Ὁ διακριτικὸς χαρακτὴρ τοῦ Τούρκου εἶνε ἡ βαρύτης, ἡ στασιμότης, ἡ ἡρεμία, ἡ ἀκηδία, ἡ ἀπάθεια, ἥτις δὲν εἶν' ἀποτέλεσμα εὐηθείας ἢ ἀναισθησίας, καθὼς ἤθελεν ἐκ πρώτης ὀψεως ὑ-ποθέσῃ τις, ἀλλ' ἐμβριθείας καὶ ἀφροσύνης εἰς

1. Ἦτοι γαλθανόμετρον.

τὴν Θεϊαν Πρόνοιαν, ἥτις, καὶ σπεύδοντας καὶ μὴ σπεύδοντας τοῦ ἀνθρώπου, ἐκτελεῖ ἐπίσης τὰς ἐαυτῆς βουλὰς· ὅθεν καὶ οὐδέποτε σπεύδουσιν, εἰμὴ μόνον ὅταν ἐκφέρωσι νεκρόν. Πρὸς ἐν δὲ καὶ μόνον φκίνονται ἀνυπόμονοι, τὴν ἀπόλαυσιν, καὶ οὗτος εἶνε δ κυριώτατος αὐτῶν χαρκτηρ. Ἀλλ' οὐχ ἦττον δ καθυπὸ Ὁθωμανός, καίτοι ἀπολαυστικώτατος καὶ φιληδονώτατος, προκρίεται μᾶλλον νὰ στερηθῇ ἐνίων ἀναπαύσεων καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου, παρὰ νὰ πολυπραγμονήσῃ καὶ μοχθήσῃ πρὸς προμήθειαν αὐτῶν. Ὅταν ἐπομένως βλέπῃς ἐπὶ τῆς χλοαζούσης τοῦ Βοσπόρου ἀκτῆς ὑπὸ τὴν σιάν δένδρου ῥακενδύτην καὶ γυμνόποδα Τοῦρκον καπνίζοντα μεθ' ἡδυπαθείας τὴν πίπνιν του καὶ στρέφοντα ἐπὶ ὥρας δλοκλήρους τὸ κομβολόγιόν του, μὴ τοῦ ταραττῆς τὴν ἡδονήν, ἀλλὰ καὶ μὴ τὸν ταλανίζης· κάμνει κέφι· εἶνε εὐδαίμων! ἂν δὲ καὶ φαίνεται θυσιζόμενος εἰς σκέψεις, μὴ νομίσῃς ὅτι ἀναπολεῖ τὸ παρελθόν ἢ προσχεδιάζει τὸ μέλλον! Τίποτε ἀπὸ τούτων ὄλων. Ἀπολαμβάνει τὴν ὑπαρξίν του, μετρεῖ τὰς παρερχομένης στιγμὰς, πλάττει διὰ τῆς φαντασίας του ὄνειρα, συνδιαλυόμενα μετὰ τοῦ καπνοῦ τῆς πίπας του, ἢ, τὸ πολὺ πολὺ, μεταβιβάζεται διὰ τοῦ νοῦς εἰς τὰς ἐκστάσεις τοῦ παραδείσου του καὶ προκισθάνεται ὥσπερ γεύματος τῶν ἐκεῖ ἡδονῶν. Ὁ Τοῦρκος κάμνει κέφι, καθήμενος πολλάκις ἐπὶ τῆς πλακῆς τάφου, πᾶν ἄλλο συλλογιζόμενος παρὰ τὸν θάνατον, ἢ μᾶλλον μηδὲν ὄλως συλλογιζόμενος. Τὸ εἶδος ὅμως τοῦτο τῆς... φιλοσοφίας ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ ὁ Εὐρωπαϊκός· ἐπίσης ὅμως καὶ ὁ Ὁθωμανός δὲν δύνανται νὰ ἐξηγήσῃ τί σημαίνει δ περίπατος ἐκεῖνου. Ὅτι δὲ ἡ ἀνακλησιὰ αὕτη δὲν εἶν' ἀποτέλεσμα τοῦ κλίματος, ἀποδείξεις οἱ Γραικοί, τῶν ὁποίων τὴν ζωηρότητα δὲν μετέβαλεν οὐτ' αὕτη ἡ βαρύτερα δουλεία. Παρκτηρήσον εὐθυμοῦντας τὸν Τοῦρκον καὶ τὸν Γραϊκόν· ὁ Τοῦρκος κἀθῆται ἐξαπλωμένος καὶ θεωρεῖ τοὺς χορεύοντας, ἢ ἀκροᾶται τῶν ἀδόντων, οὐδέποτε δὲ χορεύει αὐτὸς, κἂν τύχῃ μεθῶν, μόλις δὲ ὑπανόγει τὰ χεῖλη πρὸς μειδιάμα, βλέπων τὸν Ἰουδαῖον κυδιστοῦντα ἢ γελοιάζοντα, ἐν ᾧ ὁ Γραϊκός, κἂν δὲν χορεύσῃ ὁ ἴδιος, πρᾶγμα σπάνιον, θὰ διαταράξῃ ὅμως τὴν σιωπὴν τῆς ἡχοῦς διὰ τῶν παραφῶνων τερετισμάτων του, ὅσον κηκόφωνος κἂν ᾦνε, καὶ τέλος, ἂν δὲν κάμῃ καθγᾶν, θὰ παίξῃ ὅμως τὸ κλωτσόσκοφρι, ἢ τὰς καλουπακίαις, καθὼς ἔλεγον οἱ Χῖοι, ὅταν ἐφόρουν καλουπάκια.

Παρέβαλάν τινες τοὺς Τούρκους πρὸς τοὺς Λαζαρόνους τῆς Νεαπόλεως, καὶ πρὸς τὸ κέφρ τούτων τὸ far niente ἐκείνων. Ἀγνοῶ τί κοινὸν ἀνεῦραν μετὰ ἀμφοτέρων, ἐκτὸς τῆς φαινομένης ἀνακλησιᾶς καὶ ἀδρανείας αὐτῶν, περὶ

ἧς προείπομεν. Ἴσως ὅμως ἄχρι τινὸς ἔχουσι τινα λόγον διότι καὶ ὁ Τοῦρκος κάμνει κέφι, βλέπων τοὺς πηγαίνοντες, καθὼς ὁ Λαζαρόνος· παίρνει ἡλιον, ἐξαπλωμένος κατὰ γῆς. Ἀλλ' ἡ ἀπάθεια τοῦ Λαζαρόνου εἶν' ἀποτέλεσμα δυνειᾶς, φυγοπονίας, μισανθρωπίας. Ὁ Λαζαρόνος, ὅταν πεινάσῃ, κλέπτει, δολοφονεῖ, κατασκοπεύει ἐπὶ μισθῷ, καὶ ὅταν κεῖται ἐκτάδην ἀκινήτων εἰς τὸν ἥλιον, δὲν σκέπτεται περὶ οὐδενὸς ἄλλου, ἐὰν καὶ σκέπτεται ὄλως, εἰμὴ περὶ τοῦ παρόντος, λησμονῶν ἐντελῶς τὸ παρελθόν καὶ ἀμεριμνῶν πρὸς τὸ μέλλον, ἐν ᾧ ὁ Τοῦρκος (Τοῦρκον λέγων, ἐννοῶ τὸν καθυπὸ, τὸν μὴ ἐκφυλήσαντα, τὸν μὴ ἐξηχρεωμένον), ὁ Τοῦρκος λοιπὸν αὐτὸς, ἀπολαμβάνων τὸ παρόν, ἡδύναται ἀναπολῶν ἔστιν ὅτε τὸ παρελθόν καὶ ἀναπλάττων τὸ μέλλον. Οὐδέποτε ὅμως κλέπτει, προτιμῶν νὰ ψωμοζήτῃ μᾶλλον, καὶ ἐπ' οὐδεμιᾷ περιστάσει δὲν δολοφονεῖ, ἐκτὸς μόνον διὰ πολιτικὸν καθῆκον.

Σ. Δ. Β.

ΠΑΛΟΥΣΜΟΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Παρίσιον

Κατὰ τὸ 1474.	ἡρίθμουν	150,000	κατοίκους.
ὑπὸ τὸν Ἑρρίκον II.	"	210,000	"
Κατὰ τὸ 1500.	"	200,000	"
ὑπὸ τὸν Λουδοβίκον XIV	"	492,000	"
Κατὰ τὸ 1719.	"	509,640	"
" 1776.	"	658,000	"
" 1778.	"	670,000	"
" 1784.	"	660,000	"
" 1798.	"	640,000	"
" 1802.	"	672,000	"
" 1817.	"	713,966	"
" 1827.	"	890,431	"
" 1836.	"	909,126	"
" 1841.	"	912,033	"
" 1846.	"	1,053,897	"
" 1851.	"	1,053,262	"
" 1856.	"	1,174,846	"
" 1861 (μετὰ τὴν προ- σάρτησιν τοῦ προαπτείου)	"	1,667,841	"
" 1866.	"	1,799,980	"
" 1872.	"	1,851,792	"
" 1876.	"	1,986,748	"

Λονδίνον

Κατὰ τὸ 1801.	ἡρίθμει	861,815	κατοίκους.
" 1811.	"	1,009,546	"
" 1821.	"	1,225,694	"
" 1831.	"	1,471,941	"
" 1841.	"	1,873,676	"
" 1855.	"	2,362,236	"
" 1861.	"	2,500,000	"
" 1871.	"	3,351,804	"
" 1873.	"	3,356,073	"

Σήμερον τὸ Λονδίνον ὑπερβαίνει τὰ 3 1/2 ἑκατομμ. κατοίκων.
[Année scient. et ind. de Figuier, 1877].

Α. Σ.

Ἐπιτύμβιον Καλίφου Ἀβδουραχμάν.—Ἐσημείωσα ἀκριβῶς καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν πάσας τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς ἐγεύσθην ἡδονῆς καθαράς καὶ ἀληθοῦς. Ἐν διαστήματι δὲ πεντήκοντα ἐτῶν μόνον δεκατέσσαρας εὔρον! ἂν καὶ ἀπῆλυσαν ἀφρόνων τιμῶν καὶ πλούτου καὶ δόξης, πολλοὶ δὲ τῶν συγχρόνων μου ἡγεμόνων

μὲ ἐτίμων, ἢ ἐφοβοῦντο, ἄλλοι δὲ ἐζήλουν τὴν δύνάμιν μου καὶ ἐπεζήτουν τὴν φιλίαν μου.

Τρία ἀνέκδοτα

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Φρειδερίκος ὁ Μέγας ἦν, ὡς γνωστὸν, φιλόσοφος, φιλόλογος, πολεμιστής, κατακτητής καὶ νομοθέτης συνάμα, ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὢν, ἡγάπα ν' ἀστειζήται ἔστιν ὅτε καὶ πολλάκις ἡρέσκετο νὰ κολακεύῃ καὶ νὰ ἀνιᾷ ἐναλλάξ, νὰ θωπεύῃ καὶ νὰ κεντᾷ τὴν φιλαυτίαν τοῦ πλησίον του.

Ἀρχομένου τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου, πρεσβευτὴς τις τῆς Ἀγγλίας, διαμείνων παρ' αὐτῷ, καὶ εἰς οὗ τὴν συνομιλίαν ἡρέσκετο ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, τῷ ἀνῆγγειλεν ἡμέραν τινὰ ὅτι ὁ Δουξ Ῥισελιὼ, ἡγούμενος τῶν Γάλλων, εἶχε κυριεύσῃ τὴν νῆσον Μινόρκαν καὶ τὸ φρούριον τοῦ Ἀγίου Φιλίππου.

—Ἡ εἰδήσις αὕτη, Βασιλεῦ, τῷ εἶπεν, εἶναι ἀλγεινὴ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τέλεον ἀπελπιστικῇ ἤδη ἐπισπεύδωμεν νέους ἐξοπλισμούς, καὶ ἐλπίζομεν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπανορθώσωμεν τὸ ἀτύχημα τοῦτο διὰ προσεχέστατης ἐπιτυχίας.

—Μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ; λέγετε, τῷ ἀπήντησεν ὁ μονάρχης δι' ὅρους μεμιγμένους εἰρωνίας καὶ χολώσεως· δὲν ἐπίστευον ὅτι καὶ οὗτος εἶναι μετὰ τῶν συμμάχων σας.—Καὶ ὅμως, ἐπανελάβε προσβληθεὶς ὁ πρεσβευτὴς καὶ ὑπαινισσόμενος τὰ βοηθήματα τὰ ὁποῖα ὁ βασιλεὺς ἐλάμβανε παρὰ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ὅμως ὁ σύμμαχος οὗτος εἶναι ὁ μόνος ὅστις δὲν μᾶς στοιχίζει τίποτε.—Διὰ τοῦτο, ἀνταπήντησεν ὁ πονηρὸς μονάρχης, σὰς ἀποδίδει καὶ αὐτὸς, ὡς βλέπετε, ὑπηρεσίαν ἀνάλογον τῶν χρημάτων σας.

Ἄλλοτε ἡρέσκετο νὰ φέρῃ εἰς ἀμνησίαν τὸν μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενον, ἀποτείνων αὐτῷ ἐρωτήσεις προσβλητικὰς, ἀλλὰ τότε δὲν ὠργίζετο ἂν ἤκουε παρ' ἐκείνου ἀπάντησιν τινα οὐχὶ εὐάρεστον. Ἡμέραν τινὰ, ἰδὼν ἐρχόμενον τὸν ἱατρὸν του, εἶπεν αὐτῷ.—Εἵπατέ μοι εὐλικρινῶς, ἐξοχώτατε, πόσους ἀνθρώπους ἐφονεύσατε εἰς τὴν ζωὴν σας;

—Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ ἱατρὸς, τριακοσίας χιλιάδας ὡς ἔγγιστα, ὀλιγωτέρους δηλαδὴ ἀφ' ὅσους ἐφόνευσεν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

Ἡμέραν τινὰ ἐπισήμου ὑποδοχῆς, ἐνῷ εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν κεκλημένων, ἔμαθεν ὅτι ἔξω εἰς τὸν πρόδρομον δύο κυρίαί ἤριζον τίς πρώτη νὰ διέλθῃ τὴν θύραν καὶ διεπληκτίζοντο μετ' ἐπιμονῆς καὶ ζωηρότητος σκανδαλώδους.—Εἵπατε αὐταῖς, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι πρέπει νὰ εἰσέλθῃ πρώτη ἐκεῖνη τῆς ὁποίας ὁ ἀνὴρ κατέχει ἀνωτέραν θέσιν.—Αὐτὸ τὸ γνωρίζουν,

ἀπήντησεν ὁ ἀυλάρχης, ἀλλ' οἱ συζυγοὶ τῶν εἰσὶν δμοιόβαθμοι.—Καλὰ λοιπὸν, πρέπει νὰ προτιμηθῇ ὁ ἀρχαιότερος.—Ἀλλ' ἀμφοτέροι διωρίσθησαν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.—Τότε, ἐπανελάβε μετ' ἀνυπομονησίας ὁ μονάρχης, εἵπατε αὐταῖς ἐκ μέρους μου νὰ ἀπεράσῃ πρώτη ἡ μᾶλλον ἀνόητος.

Γ*

Ἡ ἐπομένη κατασκευαστικὴ δέσις ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου «εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν τῆς Θεοτόκου Μαρίας» τοῦ ἀπαγγελθέντος ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἑνετίαν ἐλληνικῷ ναφ, τῇ 25 Μαρτίου 1686, ὑπὸ τοῦ περιωνύμου τοῦ γένους ἡμῶν ἱεροκήρυκος Ἡλίας Μηνιάτου, περὶ τοῦ ὁποίου ἰδοὺ τὴν γράφει ὁ κ. Κ. Παπαρηγόπουλος: «Ὁ ἄριστος τῶν ἱεροκήρυκων ὅσους ἀνέδειξεν ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰς τελευταίας 4 ἑκατονταετηρίδας, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ὁ κράτιστος ἴσως τῶν ὄσων ἢ φωνῇ ἀντήχησεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀπὸ τῶν τοῦ Φωτίου χρόνων, ὠπῆρξεν ὁ Ἡλίας Μηνιάτης. Γεννηθεὶς ἐν Ληξουρίῳ τῇ 1669 καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὸ Φλαγκινιανὸν τῆς Ἑνετίας φροντιστήριον, ἐκεῖ ἤρρισε παῖς ἐπὶ ὧν τὸ μέγα αὐτοῦ ῥητορικὸν στάδιον. Τῷ 1686, ἐπὶ τῆς τελευταίας μεγάλης τῶν Ἑνετῶν κατὰ τῆς ἡμετέρας χῶρας ἐπιστρατείας, νεώτατος ἐπὶ ὧν ἀπήγγειλεν ἐν Ἑνετίᾳ τὴν πρὸς τὴν Παναγίαν ἐκείνην δέσιν, ἥτις εἶναι βεβαίως ἡ εὐγλωττοτέρα θρησκευτικὴ σελὶς ἐξ ὅλων ὅσαι ἐγράφθησαν κατὰ τὰς τελευταίας τέσσαρας ἑκατονταετηρίδας, καὶ εἰς ἡν ἀπαντᾶται ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκον Μαρίαν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους περίφημος ἐπικλήσις, ἡν οὐδὲ σήμερον δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν ἄνευ βαθείας τῆς ψυχῆς συγκινήσεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐμνήθη τὴν ἐπικλήσιν ταύτην ἐκ τῆς πρὸ ὀλίγων τότε ἐνιαυτῶν ἐκδοθείσης ῥητορικῆς τοῦ Σκούφου, ἀλλὰ τοσοῦτον τεχνικώτερον διεσκεύασε καὶ τοσοῦτον καλλιπέστερον διετύπωσε τὸ ὑπόδειγμα, ὥστε δύναται νὰ λογιθῇ ὡς δεύτερος αὐτοῦ δημιουργός. Ἐπειτα κληθεὶς διδάσκαλος εἰς Κεφαλληνίαν ἀπήγγειλεν εἰς τὸν ἐν Ληξουρίῳ ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου τὸν περὶ ἀγάπης λόγον, ἐν τῷ ὁποίῳ θέμα κύριον, ὡς πάντοτε, ἔχων τὴν τύχην τῆς ὅλης πατρίδος, ἀποδίδει τὴν ἀπόλειαν τῆς αὐτονομίας αὐτῆς εἰς τὴν ἐρινὸν τῆς διχονοίας. «Ἐπεσεν, ἔπεσεν, ἀνακράζει, καὶ κεῖται εἰς τὴν γῆν σκλαδωμένον τὸ γένος, τὸ βασιλικόν! Ποῖος τὸ ἔρριψε, ποῖος τὸ ἐνέκησεν; ὅχι παλαιότερα τὰ ἄρματα τῶν Περσῶν, ποῖος τὸ ἐνέκησεν; ὅχι παλαιότερα τὰ ἄρματα τῶν Βουλγάρων, ὅχι τὰ ἄρματα τῶν Ἀγαρηνῶν τὸ ἐκατάλαβεν ὁρῆ θεϊκή. Ἐπεσεν ἡ βασιλεία, διότι ἐσηκώθη ἡ εἰρήνη ὅπου εἶναι ὁ στόλος τῶν βασιλείων.» Καὶ ἐξηκολούθησεν οὕτω διδάσκων ἀπὸ τοῦ ἁμῶνος τὴν χριστιανικὴν ἀρετὴν ἅμα καὶ τὰ τοῦ πολέμου καθήκοντα, τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ τὴν πίστιν τὴν πρὸς τὴν πατρίδα, ἐν Ζακύνθῳ, ἐν Κερκύρᾳ, πάλιν ἐν Ἑνετίᾳ, ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν Ναυπλίῳ, ἐν Ἀργεῖ καὶ τελευταῖον ἀπὸ τοῦ 1711 ὡς ἐπίσκοπος Κερνίκης καὶ Καλαβρύτων μέχρι τοῦ μετὰ τριετὴν τοσοῦτον προώως ἐπελθόντος θανάτου αὐτοῦ. Ὅτι ὁ Μηνιάτης ἐμνήθη οὐ μόνον τὸν Σκούφον ἀλλὰ καὶ τὸν περιώνυμον Ἰταλὸν Σίνιερην, πρὸ πάντων μάλιστα τοῦτον, εἶναι βέβαιον· ἀλλ' ἐμνήθη αὐτοὺς ὡς αἱ μεγάλαι φύσεις αἵτινες πολλάκις μὲν ἐξισούνται πρὸς τὰ πρωτότυπα, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπερβαίνουν αὐτά.»

Σ. τ. Δ.

ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ

Ἐως πότε, πανακῆρατε Κόρη, τὸ τρισάθλιον γένος τῶν Ἑλλήνων ἔχει νὰ εὐρίσκειται εἰς τὰ δεσμὰ μιᾶς ἀνυποφύτου δουλείας; Ἐως πότε ἔχουσι νὰ βασιλεύονται ἀπὸ ἡμῶν φεγγάρι αἱ χῶραι ἐκεῖναι εἰς τὰς ὁποίας ἀνέτειλεν εἰς ἀνθρωπίνην μορφήν ἀπὸ τὴν ἡγιασμένην σου γαστέρα ὁ μυστικὸς τῆς Δικαιοσύνης ἥλιος; Ἀχ Παρθένε! ἐνθυμήσου πῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα πρότερον παρὰ εἰς ἄλλον τόπον ἔλαμψε τὸ ζωηφόρον φῶς τῆς ἀληθινῆς πίστεως. Τὸ ἐλληνικόν

γένος ἐστάθη τὸ πρῶτον, ὅπου ἀνοιξε τὰς ἀγκάλας καὶ ἐδέχθη τὸ Θεῖον Εὐαγγέλιον τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ. Τοῦτο ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον τοὺς διδασκάλους, οἱ ὅποιοι μὲ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας τῶν ἐφώτισαν τὰς ἡμαυρωμένας καρδιάς τῶν ἀνθρώπων. Λοιπὸν, εὐσπλαγγνε Μαριάμ, παρακαλοῦμέν σε διὰ τὸ χαῖρε ἐκεῖνο, ὅπου μᾶς ἐπροξένησε τὴν χαρὰν, διὰ τὸν ἀγγελικὸν ἐκείνον εὐαγγελισμόν, ὅπου ἐστάθη τῆς σωτηρίας μας τὸ προοίμιον, χάρις σου τὴν προτέραν του τιμὴν! σήκωσέ το ἀπὸ τὰ δεσμά εἰς τὸ σκήπτρον, ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν εἰς τὸ βασίλειον. Καὶ ἂν ἐτοῦταί μας αἱ φωναὶ δὲν σὲ παρακινούσιν εἰς σπλάγγνα, ἃς σὲ παρακινήσωσιν αἱ φωναὶ καὶ αἱ παρακλήσεις τῶν ἁγίων σου ὅπου ἀκαταπαύστως φωνάζουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς τρισαθλίου Ἑλλάδος. Φωνάζει ὁ Ἀνδρέας ἀπὸ τὴν Κρήτην, φωνάζει ὁ Σπυρίδων ἀπὸ τὴν Κύπρον, φωνάζει ὁ Ἰγνατίος ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, φωνάζει ὁ Διονύσιος ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, φωνάζει ὁ Πολύκαρπος ἀπὸ τὴν Σύμωρον, φωνάζει ἡ Αἰκατερίνα ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, φωνάζει ὁ Χρυσόστομος ἀπὸ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν, καὶ δείχνοντάς σου τὴν σκληροτάτην τυραννίδα τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν, ἐλπίζουσιν ἀπὸ τὴν ἄκραν σου εὐσπλαγγνίαν τοῦ ἑλληνικοῦ γένους τὴν ἀπολύτρωσιν.»

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ὁ μεταδίδων ἔστω καὶ ἐλάχιστον μέρος τοῦ μυστικοῦ του πύει νὰ ᾔηκε κύριος καὶ τοῦ ἐπιλοῖπου. (J. P. Richter.)

* * * Αἱ ψυχραὶ καρδίαι ἔχουσι μόνον μνήμην ἢ μᾶλλον μνημεῖον περιέχον τὸ πτώμα τοῦ παρελθόντος, ἐνῶ αἱ εὐαίσθητοι ἔχουσιν ἐμφύχους οὕτως εἰπεῖν ἀναμνήσεις διὰ ταύτας τὸ παρελθὸν δὲν ἀποθνήσκει, ἀλλ' εἶνε ἀπλῶς ἀπὸν. (K. Krüdner.)

* * * Πολλοὶ ὑπάρχουσιν οἱ στέργοντες ν' ἀτιμασθῶσι χάριν τιμητικοῦ παρασήμου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

~~~~~ Ἐν Βερολίῳ πρό τινας ἰδρύθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς ἀνωτάτης διεθυνσεως τῶν ταχυδρομείων μουσειὸν ταχυδρομικόν. Τὸ Μουσεῖον τοῦτο, μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του, περιλαμβάνει συλλογὴν ἀντικειμένων τῆς ὑπηρεσίας τῶν ταχυδρομείων. Διαιρεῖται δὲ εἰς ὀκτὼ τμήματα.

Τὸ πρῶτον τμήμα περιλαμβάνει ἱχνογραφήματα καὶ φωτογραφήματα ταχυδρομικῶν καταστημάτων πλείστον πόλεων τῆς Γερμανίας.

Τὸ δευτέρον ὑποδείγματα ἀμαξῶν ταχυδρομικῶν καὶ ἐκ τῶν διατρεχουσῶν ἐπὶ τῶν κοινῶν ὁδῶν καὶ ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν. Ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ ἐμφαίνεται ἡ βαθμιαία μεταβολὴ καὶ βελτίωσις, ἡ ἐπενεχθεῖσα εἰς τὰς ταχυδρομικὰς ἀμάξας ἀπὸ τοῦ 1800.

Ἡ τρίτη συλλογὴ περιέχει στολὰς τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ τετάρτη μέγαν ἀριθμὸν ὑποδείγματων γραμματοκιβωτίων. Ἐν ταύτῃ παρατηρεῖται ἡ βαθμιαία προσπάθεια πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐν αὐτοῖς γραμμάτων καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ παραλαμβάνοντος τὰ γράμματα ὑπαλλήλου.

Μετὰ τὴν πέμπτην συλλογὴν, ἀφορῶσαν εἰς τὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐν πολέμῳ ταχυδρομείου, ἔπεται ἡ ἕκτη ἡ τῶν γραμματοσήμων, τῶν ταχυδρομικῶν πινακῶν, τῶν ἐπισήμων φακέλων κτλ.

Ἡ ἱστορικὴ συλλογὴ, ἐβδόμη οὖσα, περιλαμβάνει μέγαν ἀριθμὸν ἱχνογραφῶν καὶ ἀντιγραφῶν διαφόρων ἀμαξῶν ταχυδρομικῶν ἐξευγμένων, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος μέχρι σήμερον. Ἡ συλλογὴ τῶν σφραγίδων καὶ τῶν μεταλλίων δὲν συνεπληρώθη.

Τὸ ὄγδον τμήμα εἶνε ὡςκύτως λίαν περιεργον, περιλαμβάνον τὰ ταχυδρομεῖα ξένων κρατῶν. Αὐτόθι ὑπάρχουσι παραστάσεις ταχυδρομείου ἐν Ῥωσίᾳ συρομένου ὑπὸ ταράνδων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀρχαγγέλου, ὡςκύτως ταχυδρομείου φερομένου δι' ἐλκλήθρων ἐπὶ τῶν πάγων, ταχυδρομείου δι' ἱστιοφόρου πλοίου, καλουμένου καρβάς, ἐνεργούντος τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν μετὰξὺ Ἀρχαγγέλου καὶ μοναστηρίου κειμένου ἐπὶ μιᾷ νήσου τῆς Λευκῆς Θαλάσσης. Ἐν τῇ συλλογῇ δὲ ταύτῃ περιλαμβάνονται καὶ ἄλλων χωρῶν περίεργα ταχυδρομικῆς μεταφορᾶς μέσα.

~~~~~ Κατὰ δημοσιευθεῖσαν στατιστικὴν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸ ἔτος 1876 μανθάνομεν ὅτι τῇ 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου ἡ Ἰταλία εἶχεν εἰς θαλάσσιον ὑπηρεσίαν 280,631 ἄνδρας. Ἐκ τούτων 153,022 ὑπηρέτουν ἐν τοῖς πλοίοις καὶ 55,609 ἡσχολοῦντο περὶ τὰς ναυτικὰς τέχνας. Εἶχε δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πλοῖα ἱστιοφόρα καὶ ἀτμόπλοια 11,045, ὀλικῆς χωρητικότητος τόννων 1,078, 869. Οἱ τόννοι τῶν ἀτμοπλοίων τῆς δὲν ὑπερβαίνουν τὸν ἀριθμὸν 57,884.

~~~~~ Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Naigern τῆς Γερμανίας μονῆς τῶν βενεδικτίνων, γράφει ἡ «Ἐφημερὶς τῶν φιλομαθῶν», ὑπάρχει γήινος σφαῖρα ἔχουσα περιφέρειαν 14 μέτρων, καὶ κινουμένη ὅπως ἡ γῆ περὶ τὸν ἄξονά της εἰς 24 ὥρας. Εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονος, ἀνωθεν τῆς σφαίρας, σημειοῦται ἐπὶ δέλτων ἡ ὥρα, ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ. Ὁ ἐπὶ τῆς σφαίρας χάρτης, ὁ δεικνύων τὰς χώρας, εἶνε χειρόγραφος, ἀλλὰ τοσούτῳ τεχνικῶς ἐργασμένος, ὥστε δυσκόλως διακρίνεται ἀπὸ τοῦ λιθογραφικοῦ. Οἱ κόλποι, αἱ γραμμαὶ τῶν σιδηροδρόμων, ὁ δρόμος τῶν ἀτμοπλοίων, τὰ ὕψη, τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ κτλ. εἰσὶν ἐν ἀναγλύφῳ τεθειμένα λίαν τεχνικῶς καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας. Ἐφευρέτης τοῦ μηχανή-

ματος τούτου εἶνε ὁ ἐκ τῆς μονῆς ταύτης μοναχὸς Ἀδαλβέρτος Πλοῦκ, κατανάλωσας πρὸς ἀποπεράτωσιν αὐτῆς 40 ὀλόκληρα ἔτη ἐργασίας.

~~~~~ Αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς διὰ τῶν περισσευμάτων τῶν δημοσίων ἐσόδων ἀνευδότης ἐργάζονται εἰς τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ βαρυτάτου δημοσίου χρέους, τὸ ὅποιον ἐπέβαλεν αὐταῖς ὁ περὶ τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος φοβερὸς τῆς παρελθούσης δεκαετηρίδος ἀγών. Τὸ δημόσιον χρέος αὐτῶν, ὑπολογιζόμενον ἐν ἔτει 1865 εἰς 2,742,300,428 δολλάρια, κατέπεσεν ἐν ἔτει 1877 εἰς 2,046,027,066, ἥτοι ἐντὸς 12 ἐτῶν ἐξωφλήθη κατὰ πλεόν τοῦ τετάρτου!

~~~~~ Ἐκ Νέας Ὑόρκης ἀγγέλλεται ὅτι ἀνεχώρησεν ἐταιρία σκοποῦσα ν' ἀνεύρῃ εἰς τὸν βυθὸν τοῦ Ὠκεανοῦ πλάκας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, καθὼς καὶ ἄλλα πολύτιμα ἀντικείμενα ἀξίας φρ. 30,000,000, ἅτινα κατεποντίσθησαν παρὰ τὴν Βενεζουέλαν κατὰ τὸ ναυάγιον τοῦ Ἰσπανικοῦ πλοίου Σὰν Πέτρο Ἀλκαντάρ.

Τὸ πολεμικὸν αὐτὸ πλοῖον ἀνετράπη τὸ 1815 παρὰ τὴν νῆσον Κουάγαν. Τῷ 1816 τῇ βοηθείᾳ δυτῶν ὁ πλοίαρχος Γκοδρίχ ἀνεῦρε χρυσὸν ἀξίας 150,000 φράγκων. Τὸ 1845 ἑτέρα ἐκδρομὴ θαλασσία γενομένη ἀνέσυρε πολύτιμον μέταλλον 1 ἑκατομμυρίου φράγκων. Τῷ 1855-56 δύο ἀμερικανικὰ ἀτμόπλοια ἀνεῦρον 1,500,000.

Ἡ νέα ἐκδρομὴ προτίθεται ν' ἀνεύρῃ τὸ ὑπόλοιπον τῶν 30 ἑκατομμυρίων. Ἐπρομηθεύθη δὲ τὰς τελειοτέρας ὑποβρυχίους μηχανάς.

~~~~~ Ἡ ἀφιξὶς ζωῆς φαλαίνης εἰς τὴν δεξιμένην τῆς Broadway, γράφει ὁ «Παρνασσός», ὑπῆρξε μέγα γεγονός ἐν τῇ πόλει τῆς Νέας Ὑόρκης. Τὸ θαλάσσιον τοῦτο τέρας, μήκους 29 περίπου μέτρων καὶ βάρους 80,000 χιλιogramμων, ἥτοι 63 περίπου χιλιάδων ὀκάδων, μετηνέχθη ἐπὶ ἀτμοπλοίου καὶ ἐπὶ σιδηροδρόμου ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Λαβραδोरίας μέχρι Νέας Ὑόρκης ἄνευ τινὸς ἀπευκαταίτου. Πρὸς τοῦτο εἶχεν ἐγκλεισθῇ ἐντὸς παμμεγίστου σιδηροῦ κιβωτίου ἐμπεριέχοντος θαλάσσια φύκη καὶ διατρήτου κατὰ τὸ ἄνω μέρος ὅπως εἰσέρχεται εὐκόλως ὁ πρὸς ἀναπνοὴν ἀπαραίτητος ἀήρ.

Τὸ μέγα τοῦτο κῆτος συνελήφθη ἐν τῷ ὄρμῳ τοῦ ἁγίου Παύλου, ἐντὸς τοῦ κόλπου τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου. Ἡ ἀγρευσις αὐτοῦ, εἰ καὶ ἥττον κινδυνώδης τῆς δι' ἀκοντίου γινομένης, εἶνε ὅλως λίαν ἀξία περιεργίας.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1876 κατεσκέυασαν ἐν τῷ ὄρμῳ ἐνθα φοιτῶσιν αἱ φάλαινα ὑψηλὰ δρύφακτα, ἀφήσαντες μίαν μόνην στενὴν εἴσοδον. Κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ἀνυψοῦται ἐν πελιδνῇ περιτὰ 20 μέρη, τὸ δὲ δρύφακτον κατακλύζεται ἀνωθεν καὶ ἐμβαπτίζεται 10 μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Μετὰ ἐξήκοντα καὶ πέντε ἡμέρας τέλος φάλαιναν ἀνεράνη. Εὐθὺς τὸ ὑ-

περμέγεθος κῆτος εἰσῆλθεν εἰς τὸ περίφραγμα ἀναρρίπτον ὕδωρ διὰ τῶν φουσητῶν του, ἀτμάκατοι περιέζωσαν τὸ δρύφακτον, καὶ ἀπέκλεισαν τὴν ἐξόδον, ἄχρις οὗ ἀποσυρθέντων τῶν ὑδάτων τὸ μέγα κῆτος ἐξώκειλεν ἐπὶ τῆς ἁμμου.

Φοβερά πάλιν τότε ἤρξατο μετὰξὺ τῆς φαλαίνης καὶ τῶν διωκτῶν τῆς τὸ αἰχμάλωτον κῆτος ἐκυλίστο, ἐσάλευε μανιωδῶς τὴν οὐραν τοῦ, ὥστε ἐπὶ ὥρας ὅλας οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τὸ πλησιάσῃ. Τέλος κατάρθωσαν νὰ τὸ περιδέσωσι διὰ καλωδίων, καὶ νὰ τὸ ἀνασύρῃσιν ἐντὸς κιβωτίου ἐπὶ ἀτμοπλοίου.

Ἐκ τοῦ ὄρμου τοῦ ἁγίου Παύλου μετηνέχθη οὕτω διὰ τοῦ κόλπου τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου μέχρι τῆς Κουεβέκης. Εἰς ναύτης διαρκῶς ἐδίδεν εἰς τὸ κῆτος ἰχθύας καὶ ἀρκοῦσαν ποσότητα ὕδατος, ἣν ἀπερρόφα διὰ τῶν φουσητῶν του. Ἐκ τῆς Κουεβέκης μετηνέχθη διὰ τοῦ σιδηροδρόμου Μονρεάλης, καὶ ἐκείθεν εἰς Νέαν Ὑόρκην μετὰ ὀκτὼ ἡμερῶν πλοῦν.

Ἡ ἐναπόθεσις ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς τοῦ ματοφόρου τούτου γίγαντος τοῦ μετενεχθέντος ὡς ἀπλοῦν ἐμπόρευμα, ὑπῆρξεν ἀληθῶς περιεργότατη. Ἀφοῦ ἀπέκοψαν τὰ καλώδια, περιετύλιξαν τὸ σῶμα τοῦ κῆτους διὰ λωρίων, τὸ ἀνύψωσαν βραδέως, καὶ τὸ ἐναπέθεσαν ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς, ἐνθα ἔτι καὶ σήμερον διάγει ἐπίσης καλῶς ὡς καὶ πρότερον κατὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Λαβραδोरίας.

~~~~~ Ὡς ἠδύνατό τις νὰ προῖδῃ ὁ θάνατος τοῦ Βρίγκαμ Γιούγκ, ἀρχηγοῦ τῶν Μορμόνων, προὐκάλεσεν ἐμφυλίους διαιρέσεις ἐν τῷ κόλπῳ τῆς κοινότητος ταύτης. Ἐξελέξαντο ἀληθῶς διάδοχόν του κατασταθέντα πνευματικὸν πρόεδρον τοῦ Μορμονισμοῦ, ἀλλ' ἡ πρὸς τοὺς προφήτας πίστις φαίνεται ὅτι ἀπεσβέσθη. Οὕτω πρὸς ἀποσβῆσιν κινδύνου τινὲς ἐσκέφθησαν νὰ φέρωσιν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ προφήτου ἓνα τῶν υἱῶν τοῦ πρώτου ἀποστόλου τῶν Μορμόνων Δ. Σμιθ.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως εἰς τῶν υἱῶν τοῦ Βρίγκαμ Γιούγκ ἀπεφάσισε νὰ θεμελιώσῃ ἐν τῇ Κἀτω Καλιφορνίᾳ νέαν Σιών, ἕτερος δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ Γουλιέλμος Γιούγκ, ὑπερηκόντισε, καθ' ἡ ἐπιστέλλουσιν ἐξ ἁγ. Φραγκίσκου εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Λυγούστης», τὰς πολυγαμικὰς τάσεις τοῦ πατρός του, διότι πρόκειται νὰ λάβῃ ὡς σύζυγον τὴν ὁμαιμον αὐτῷ ἀδελφὴν.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξήγειρε τὴν ζηλοτυπίαν τῆς πρώτης γυναίκος τοῦ Γουλιέλμου, ἥτις πρὸς μέγα σκάνδαλον τῆς οἰκογενείας του, ἐγκατέλιπε τὸν σύζυγόν της καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν πατρικὸν τῆς οἶκον. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Γιούγκ ἔχει ἡλικίαν 46 ἐτῶν· δὲν φαίνεται δὲ ἀποποιουμένη νὰ συζυχθῇ πρὸς τὸν προφητικὸν ἐκεῖνον βλαστόν, ἐὰν οἱ νόμοι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν δὲν ἀπαγορεύσι τὸ τοιοῦτον.

~~~~~ Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐδημοσιεύθη στατιστικὴ τῶν

δυστυχημάτων τῶν σιδηροδρόμων κατὰ τὸ ἔτος 1876. Ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο φονευθέντων ἀνῆρχετο εἰς 1245, τῶν δὲ πληγωθέντων εἰς 4723. Ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τούτοις ἐκ τῶν ἐπιβατῶν ἐφονεύθησαν 139, ἐκ τῶν ὑπαλλήλων δὲ 673. Ἐκ τῶν ἐπιβατῶν δὲ ὡσαύτως ἐπληρώθησαν 1883, ἐκ δὲ τῶν ὑπαλλήλων 2600.

Κατὰ τὸ ἔτος ἐκείνο πλὴν τῶν συνδρομητῶν διὰ τῶν σιδηροδρόμων ἐταξείδευσαν 538,287, 295 ἐπιβάται· ὥστε ἡ ἀναλογία τῶν φονευθέντων εἶνε 1 ἐπὶ 3,872,570 καὶ τῶν πληγωθέντων 1 ἐπὶ 287,867. Τῷ 1875 ἡ ἀναλογία ἦτο 1 φονευθεὶς ἐπὶ 3,783,000 καὶ 1 πληγωθείς ἐπὶ 280,800 ἐπιβατῶν.

Μεταξὺ τῶν νήσων τοῦ ἐν Ἀφρικῇ Πρασίνου ἀκρωτηρίου καὶ Ρίου-Ἰαννείου τῆς Βρασιλίας, ὁ περιηγητὴς Μακλάβ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Κολμόν (3' πλάτος βόρ. καὶ 24" μῆκος ἀνατολ. τοῦ Γρενβίτς) κατεμέτρησε τὴν θερμοκρασίαν τῆς θαλάσσης εἰς βάθος 6,000 ποδῶν. Παρεστήρησε δὲ ὅτι ἡ θερμοκρασία εἰς τὸ βάθος ἦτο 3 βαθμῶν καὶ 5]100, ἐνῶ ἡ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος ἦτο 27 βαθμῶν 6]100· ὅ ἐστι διαφορά ὑπὲρ τοὺς 24 βαθμούς.

Οἱ Κανάκαι, φυλὴ οἰκοῦσα τὴν Νέαν Καληδονίαν, συνειθίζουσι νὰ στιγματίζωσι τὸ σῶμα αὐτῶν διὰ χρωμάτων. Δὲν ἀρκοῦνται δὲ εἰς τὸ νὰ στιγματίζωνται δι' ἐνὸς χρώματος ὁμοειδούς, ἀλλ' ἤρχισαν νὰ μιμῶνται, στιγματίζοντες τὸ σῶμα, τὰ ἐνδύματα τῶν Εὐρωπαίων. Ἐν Νουμέξ, πρωτεύουσὴ τῆς Νέας Καληδονίας, ἐστιγματίσαν τὸ σῶμα τῶν εἰς τρόπον ὥστε ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐφόρουσαν ζακέταν κυανὴν μετὰ μελαίνων κομβίων.

Προὑπολογισμὸς τοῦ ναυτικοῦ τῶν διαφόρων κρατῶν κατὰ τὸ ἔτος 1876.

Γαλλία	178,284,422	φράγκα.
Ἀγγλία	269,561,400	»
Γερμανία	60,565,138	»
Ῥωσσία	100,153,524	»
Αὐστρία	24,782,180	»
Ἰταλία	40,048,741	»
Τουρκία	28,640,000	»
Ἑλλάς	1,800,000	»
Δανιμαρκία	6,000,000	»
Ὀλλανδία	25,000,000	»
Ἰσπανία	32,814,776	»
Πορτογαλλία	7,620,000	»
Σουηδία καὶ Νορβηγία.	13,250,000	»
Ἡνωμένων Πολιτειῶν.	94,455,832	»
Βρασιλία	32,200,000	»
Χιλὶ	8,094,440	»

Ἐν Μιλάνῳ ἐτελέσθη κατ' αὐτὰς ὁ λίαν περίεργος κατ' ἔτος γενόμενος διαγωνισμὸς ὑπηρετῶν, ὃν ἱδρύσε φιλόανθρωπός τις, ἀφείς διὰ τῆς διαθήκης του ποσὸν χρηματικὸν, ὅπως δι' αὐτοῦ βραβεύωνται κατ' ἔτος οἱ διακρινόμενοι ἐπὶ μακρᾷ καὶ χρηστῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἐφέτος ἀπενε-

μήθησαν τρία βραβεῖα ἐκ φράγκων 500, 400 καὶ 300 εἰς δύο ὑπηρέτας καὶ μίαν ὑπηρέτριαν, ἐξ ὧν ὁ πρῶτος ἠρίθμει 54 ὁλοκλήρων ἐτῶν πύστην ὑπηρεσίαν!

Τὰ ξενοδοχεῖα ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, γράφει περιηγητὴς τις, εἶνε τρισμέγιστα ἀνάκτορα, πολυτελέστατα διεσκευασμένα καὶ πληθὺν ὑπηρετῶν, Αἰθίοπων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἔχοντα· δὲν ὁμοιάζουσι δὲ πρὸς τὰ τῆς Εὐρώπης, διότι ἔχουσι πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ξένων. Καὶ αὐτοὶ οἱ νεόνυμφοι, δίδοντες τριακόσια φράγκα καθ' ἐκάστην, εὐρίσκουσι βασιλοπρεπεῖα κοιτῶνα, τὸν καλούμενον κοιτῶνα τῆς νύμφης, ἀνάπλεων μετὰ ξης, βελούδου, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ. Ἐκαστον ξενοδοχεῖον ἔχει καὶ τηλέγραφον, ἀνταποκρινόμενον μετὰ πασῶν τῶν πόλεων τοῦ κράτους, καὶ φαρμακεῖον καὶ λουτρὸν καὶ ταχυδρομεῖον καὶ ἀναγνώστηριον καὶ σφαιρισηριον καὶ πλυντήρας ὅπου, συνεργοῦντος τοῦ ἀτμοῦ, πλύνονται, γεγνώνονται, σιδηρόνονται καὶ διπλώνονται ἐντὸς δύο ὥρων τὰ πανικά σου. Σημειωτέον δὲ, ὅτι εἰς τὰ ἀμερικανικὰ ξενοδοχεῖα δὲν κατοικοῦσι μόνον ξένοι, ἀλλὰ καὶ ἐγχώρια οἰκογένεια, αἵτινες ζῶσι διαρκῶς εἰς αὐτὰ κάλλιον ἢ ἂν εἶχον ἰδιαιτέραν οἰκίαν. Τὸ πρόγευμα ἐτοιμάζεται τὴν ἐβδόμην π. μ. ὥραν καὶ τὸ γεῦμα τὴν 5 μ. μ. Μυκηθμοὶ σινικοῦ ὀργάνου ἀντηχοῦντες τρομερὰ καθ' ἅπαν τὸ ξενοδοχεῖον καλοῦσι τοὺς μέλλοντας νὰ γευθῶσιν. Ὅταν δὲ καθήσωσι πάντες, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ὑπηρετῶν, γέρων καὶ ἀσχημὸς Αἰθίοψ, νέυει διὰ τῆς ἄκρας τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ σύνταγμα τῶν ἄλλων Αἰθίοπων, οἵτινες ἴστανται ἀκίνητοι ὀπισθεν τῶν καθημένων. Καὶ ἀμέσως, ὡς ἂν ὠθοῦντο ὑπὸ ἀοράτου μηχανῆς, προχωροῦσι συγχρόνως καὶ ἀποκαλύπτουσι τὰ ἐπὶ τῶν ἀπεράντων τραπεζῶν πρῶτα φαγητά. Τὸ γεῦμα σύγκειται τοῦλάχιστον ἐκ πεντήκοντα φαγητῶν. Ὁ οἶνος, ἀπαγορευθεὶς ὑπὸ τῶν ἐταιρειῶν τῆς ἐγκρατείας, δὲν φαιδρύνει τὰς ἀμερικανικὰς τραπέζας· σπανίως μόνον ἀθετεῖται ὁ κανὼν, προσφερομένου καμπανίτου περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος.

Τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον ἀρκεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τί ἐννοοῦσιν οἱ Ὁθωμανοὶ ὕψος λόγου καὶ μεγαληγορίαν. — «Διατί τὸ τζαμίον μου ἔχει ἐννεακόσια ἐννεήκοντα ἐννέα παράθυρα, καὶ οὐχὶ χίλια σωστά;» ἠρώτησεν ὁ Σουλτάν-Σελῆμ Α' τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτοῦ Χριστόδουλον, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τελειωθὲν τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει ὑπ' αὐτοῦ οἰκοδομηθὲν τζαμίον. — «Διότι ἐμφαντικώτερον εἶνε, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχιτέκτων, ν' ἀποκριθῇ τις, ἐρωτώμενος, ὅτι τὸ τζαμίον ἔχει ἐννεακόσια ἐννεήκοντα ἐννέα (δοκοῦζ-γιοῦζ δοκουζάν δοκαῦζ) παράθυρα, παρὰ χίλια (μπίν).

Εἶς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.